

РД-2
K-6599
1928 N8

84868

1924

K6599

1928
346 a/x

№ 8 Серпень 1928

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

ж у р н а л л і в о ї
ф о р м а ц і ї м и с т е ц т в

Д Е Р Ж А В Н Е
В И Д А В Н И Ц Т В О У К Р А І Н И

ЦІНА 75 КОП.

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ЛІВОЇ ФОРМАЦІЇ МИСТЕЦТВ

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

висвітлює питання теорії й демонструє практику лівих течій мистецтв (література, кіно, малярство, архітектура, театр і ин.) в їх конструктивному та деструктивному значіннях і вміщатиме: вірші, оповідання, романи; статті: формально-дослідчі, теоретичні, полемічні, критичні; памфлети, репортаж, фейлетони, референції й огляди закордону й СРСР, бюлетень лівого фронту, листування з читачами, репродукції, фото й ин.

ЦІНА ЖУРНАЛУ:
на 12 міс.— 7 крб.— коп., на 6 міс.— 3 крб. 75 коп.,
на 3 міс.— 2 крб.— коп., на 1 міс.— крб. 70 коп.
ОКРЕМЕ ЧИСЛО В РОЗДРІБНОМУ ПРОДАЖУ—75 КОП.

PRICE ABOARD:
per 12 months—4 dol. 55 c., per 6 months—2 dol.
45 c., per 3 months—1 dol. 30 c., per 1 month—45 c.
PRICE OF A COPY—50 c.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЄ
СЕКТОР ПЕРІОДВИДАНЬ ДВУ,
ХАРКІВ, СЕРГІЇВСЬКА ПЛ., МОСКОВСЬКІ Р., 11, ТА УПОВНОВАЖЕНІ ПЕРІОДСЕКТОРУ СКРІЗЬ ПО УКРАЇНІ

Mem C. 69-84,
113-114, 117-118

~~K 6599.~~

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
84868
ТЕКА.

А. ПЕТРИЦЬКИЙ

ОЛІЯ. 1927

МОНЕТЫ
Формат 100х150 мм
№ 3 - Сентябрь 1928
Всего страниц 100

КОМУНИЗМ
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ
ИНДУСТРИАЛИЗМ
РАЦИОНАЛИЗАЦИЯ
ВНЕХИМИЧЕСТВО
КОМУНИСТИЧЕСКАЯ
ЭКОНОМИКА
КОМУНИСТИЧЕСКАЯ
МАШИНОСТРОЕНИЕ
УНИВЕРСАЛЬНЫЕ КОМУ-
НИСТИЧЕСКИЕ УСТАНОВКИ
ПОБЕДА
КУЛЬТУРА
НАУКОТЕХНИКА
МОДЕЛЬНОСТРОИТЕЛЬСТВО

Н
О
ЧИТАЙТЕ
ПЕРЕДПЛА
ЧУЙТЕ ПО
ШИРЮЙТЕ
В
ГЕ А НЕРАЦИЯ

Н О В А Г Е

М И З А:

КОМУНІЗМ

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ

ІНДУСТРІЯЛІЗМ

РАЦІОНАЛІЗАЦІЮ

ВИНАХІДНИЦТВО

ЯКІСТЬ

ЕКОНОМНІСТЬ

СОЦІАЛЬНУ ВИТРИ-

МАНІСТЬ

УНІВЕРСАЛЬНУ КОМУ-

НІСТИЧНУ УСТАНОВКУ

ПОБУТУ

КУЛЬТУРИ

НАУКОТЕХНІКИ

НОВЕ МИСТЕЦТВО

*Journal of modern for-
mation of the art. Second
year of the edition
№ 8 August 1928*

NEW - G E N E

ЕНЕРАЦІЯ

МИ ПРОТИ:

*журнал лівої
формації мистецтв
№ 8 Серпень 1928
Рік видання другий*

НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБМЕ-

ЖЕНОСТИ

БЕЗПРИНЦИПНОГО УП-

РОЩЕНСТВА

БУРЖУАЗНИХ МОД

АМОРФНИХ МИСТЕЦЬ-

КИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ПРОВІНЦІЯЛІЗМУ

ТРЬОХПІЛЬНОГО ХУТО-

РЯНСТВА

НЕУЦТВА

ЕКЛЕКТИЗМУ

ER A T I O N

59

1. МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО — «Заклик до всіх, хто мене добре розуміє по обидві сторони кордону». Памфлет. 69
2. ЄВГЕН ЯВОРОВСЬКИЙ — «Реабілітація Т. Г. Шевченка», памфлет III — «До мертвих і живих на Україні і в еміграції суших». Емігранти проклинають Шевченка, що ніби через нього вони опинилися за бортом, «наші» ж підспівують їм і мавпують їх, вигадуючи всякі нісенітниці, чим і зневажають ім'я справжнього революціонера. Автор у своєму памфлеті правдиво повстає проти такого лицемірства й паплюжіння Т. Шевченка 76
3. Л. ФРЕНКЕЛЬ і Г. ЯВОРОВСЬКИЙ — «Карусель». Це є перша спроба в сучасній укр. літературі колективного писання роману. «Карусель» є пародійно-сатиричний роман. Автори, маючи на увазі реабілітацію письменницької майстерності, повстають проти заштампованих прийомів, на які слабкують усі наші письменники. Ми вміщаємо три розділи з цього роману, як зразок, але й з нього читач побачить одразу цілком оригінальну викинену літературну річ, що серед лівої прозової продукції поки - що посідає перше місце. 81
4. ВІКТОР ВЕР — «Sacco-Vanzetti», вірш, присвячений роковинам зо дня страти американських комуністів. Теперішні ситуації на Заході — полювання на комуністів, недавня справа Макса Гельца, Бела Куна та інших — яскраво доводять, що імперіалістичні хижакі не гербують ніякими засобами у боротьбі з нашими західними товаришами. Отже, про це саме не слід нам забувати 107
5. САВА ГОЛОВАНІВСЬКИЙ — «Добродіям», памфлет, збудований на фактичному газетному матеріалі й скерований проти тієї частини інтелігенції, що й досі ще зідхає за «славними запорожцями», за оселедцем та за батьком Петлюромахною. 108
6. О. ВЛИЗЬКО — «Футуристи в атаку на зеленого змія», памфлет I — «Даймош селянській воді!». З цього «Нова Генерація» розпочинає нову серію. Всім відомо, що з п'яцтвом зв'язані різні соціально-шкідливі явища, так розповсюджені серед нашої інтелігентщини. Хто знає, про справу Альтшулера, той знає про що мова йдеться. П'яцтво, наркотики і ще всякі прояви «богемського» духу треба знищити в плані соціального замовлення. Вміщаючи листа нашого співробітника О. Влизька, редакція звертається й до всіх літературних робітників сказати своє слово в цій справі. 110
7. В. ВЕР — «Заклик». Третю серію, що розпочинається з цього № 8, присвячено «Автодоріві». Автомобілізм, як частина індустріалізації нашої країни, стає за конкретну тему для поетичної продукції ліфівців. Кожен новий автомобіль, кожен новий тракт від села до міста для нас важить більше, ніж тисячі заслинявлених «віршків» заслинявлених поетів про «ахсеонцевободу» й т. ин. 112
8. БЛОКНОТ «НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ». 113
9. А. САНОВИЧ — «Ліви в Німеччині», стаття - огляд німецького лівого журналу «Der Sturm». 117
10. С. СІЛКА — «Гра світла та відображених кольорів» 119
11. Л. ЛАЙН — «Інтелігент», екранізований роман, закінчення. 121
12. РЕДАКЦІЯ — «Про В. Атаманюка, порнографію, графоманію, літературну спекуляцію й ин.» 129
13. БЮЛЕТЕНЬ НОВОГО МИСТЕЦТВА 131
14. ФОТО Й РЕПРОДУКЦІЇ
 - на обкладинці А. Петрицький — «Автобуси у Берліні».
 - Табл. 12, 13 — А. Петрицький — «Пейзаж» і «Портрет артиста Гіряка».
 - » 14, 15 — Василь Єрмілов — Експонати українського відділу на виставці преси у Кельні. (Німеччина).
 - » 16. Нова Речевість — Роботи К. Ехтермейєра і В. Дреслера.
 - » 17. Леже Ф. — Композиція. 1928 р.
 - » 18. Г. Матіє — портрет.
 - » 19. А. Родченко — Москва. Фото.
 - » 20. Є. Бризгалін — Будинок Держпромисловости. Фото.
 - » 21. Арх. І. Малоземів — Проект будинку для житла.
 - » 22. Костенко — Кандидатська робота Х. Х. Т.

ДАН СОТНИК — Зав. редакцій і керівництво оформленням.

А. ПЕТРИЦЬКИЙ

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧЕБНА
БІБЛІОТЕКА.

ОЛІЯ. 1928

ВАСИЛЬ ЄРМІЛОВ
ЕКСПОНАТИ УКРА-
ЇНСЬКОГО ВІДДІЛУ
НА В'ИСТАВЦІ ПРЕСИ
У КЕЛЬНІ (НІМЕЧЧИНА)

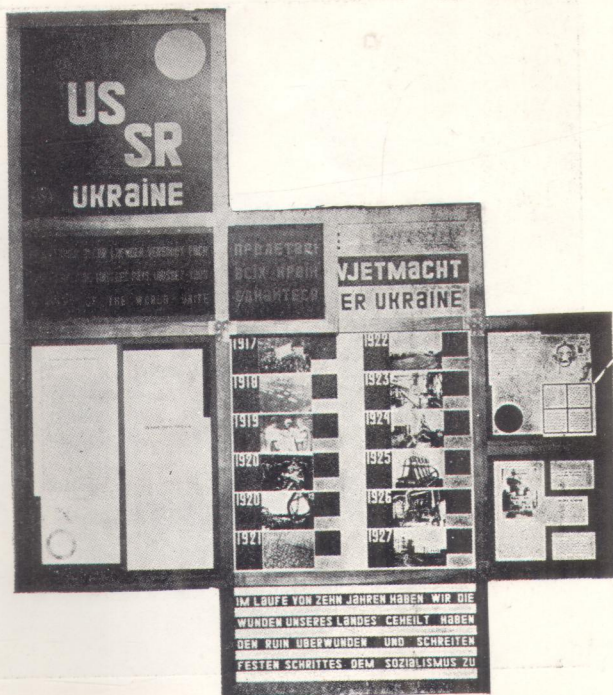
■ ТИТУЛЬНА СТОРІНКА АЛЬБОМУ

ОБКЛАДИНКА АЛЬБОМУ ВУФКУ

СТОРІНКА АЛЬБОМУ ГАЗ. „ВІСТІ“

ВАСИЛЬ ЄРМІЛОВ

СТІНГАЗЕТА „ГЕНЕРАТОР“ ЕКСПОНАТ
НА ВИСТАВЦІ ПРЕСИ В КЕЛЬНІ

ЦЕНТРАЛЬНА
— НАУКОВО-УЧБОВА —
БІБЛІОТЕКА

К. ЕХТЕРМЕЙЕР. ОЛІЯ

В. ДРЕСЛЕР. ОЛІЯ

НОВА РЕЧЕВІСТЬ.

— На сонце!

Вигукнула «Карусель» і товстелезне шкло вітрини впало на панелі, як спадає блискучими краплями море з пловця, що вирнув на поверхню.

Дзвон шкла зупинив на мить вуличний рух. Все застигло. І, коли міріади очей встромилися в назву книжки, юрба хлянула до книжкової крамниці з переможним вигуком: «Карусель»!

— В чергу, в чергу, громадяни!

— Організовано!

— Ай! Не заступайте мені очей!

— Куди ж ви на мій фетр?

— В чергу, в чергу!

За мить коло книгарні вишикувалася довжелезна валка людей. Вона простяглася вдовж вул. Воровського й зникала на звороті за Окрвиконкомом. Міліціонер доброзичливо поглядав на чергу і пригадував ненависні «хвостаті» роки.

У крамниці не вистачало людей, щоб задовольняти вимоги покупців. Деякі купували по три-чотири книжки «Каруселі», як сімейний подарунок. Тоді звернулися до посередбюра радторгслужбовців і виписали штат продавців утричі більший за штат усіх книгарень м. Києва. І то не можна було вправлятися з приплином натовпу. Продавці, ті, що мали слабші нерви, тут же падали з примірниками роману «Карусель», наче загнані коні після добової безперервної їзди.

Тоді в окремій кімнаті влаштували тимчасовий лазарет, а повітря сповнилось пахощами бромовалеріанових крапель.

Торгівля йшла повим темпом.

І серед усього метушливого натовпу тільки шестеро не звернули бодай найменшої уваги на нашу книжку. Вони роблено ігнорували її. — Роблено! — кажемо ми. Бо якже инакше пояснити таку неповагу до нашої книжки?

Перший загальмував хід своїх гострокілечних черевиків, що розрізають повітря, як кіль корабля воду, і, недбайливо розмахуючи між двох пальців вагітним портфелем, звернувся до залитого потом, змученого продавця, що запитав у нього: «Скільки вам примірників цього роману?»

— Випишіть мені «Серця трьох» Джека Лондона.

Продавець, одразу оволодівши собою, підозріло поглянув на покупця. В його стомленій голові югнула думка, що перед ним стоїть утікач з лікарні психічних недуг.

«Перший» був роз'їздиним репортером, романтиком залізничних верстов і пітних станційних самоварів. Він вважав за кращу вагонну літературу. Поважний том Дж. Лондона пірнув у безодню вагітного портфеля. Гострокілечні черевики знову пішли вимірювати панелі.

Натовп усе зростав.

Другий старанно витер чоботи на килимку, скинув шапку і тає же почтиво купив «Індустріялізацію сільського господарства».

Продавець напевно здивувався б і з цього випадку, але нещасний просто не мав вільного часу.

«Другий» прекрасно розумів перевагу багатопільної системи й ролі трактора в сільському господарстві. Може через те він і був байдужим до незвичайного явища в літературі.

Натовп виштовхнув «другого», як корку з пивної пляшки.

Третій, розштовхуючи покупців на обидва боки, наче граючи футбольним м'ячем і оддавлюючи буцями укохані мозолі, витяг перед продавцем безконечний каталог політичної літератури. Але серед таких імен, як Бухарін, Сталін, Калінін, Петровський, наших прізвищ, на превеликий жаль, не було.

«КІМ», пристібнутий до смугастої футболки, безперечно не міг стати за причину такого неознайомлення з нашими прізвищами.

«Третій» був керівник політгуртка при осередку Головних Майстерень П — Зз і невтомний форвард футбольної команди «Желтора».

«Третій» зарився в каталог.

Натовп прибував, як повинь.

Передусім, як говорити про четвертого, що увійшов «досить відповідальною ходою», схиливши голову в фетрі на плече, як циркова кокетлива конячка, до крамниці ввійшов тендітний запах розкішних перфумів і поту.

Четвертий підійшов до прилавку й, розправляючи груди, поспіль обтикані «вічними перами» Waterman'a, наче орденами, «тоном шокірованого бога»¹⁾ запитав у продавця:

— Я хотів би мати книжку невідомого мені автора, що починається так: «Уперше вона загубила свою дівочість квітневого вечора» і. т. д.

І він скромно схилив очі, як трудшколець, що зайшов купити презерватив.

Автор і назва роману вирнули з купи книжок і ми впізнали без особливого труду виробника косметично-парфумерних романів Гвідо да-Верону й один із його виробів — «Мімі Блюет».

«Четвертий» «бездоганим манікюром» вийняв «вічне перо» з червоним атраментом і написав на романі:

Люсі!

— *„Нехай початок цієї книжки
стане за епіграф до наших...“*

Комік“.

:і звелів загорнути книжку.

Натовп прибував, штурмуючи прилавки.

На мент наша увага загострилась.

Серед плутаної черги покупців, що нагадувала клубок ниток, заплутаних наївною свійською тваринкою — кошеням, нишпорив п'ятий. Він переводив обслідування площі кишень і портфелів. Він не минув і наших кишень.

Але — даремно.

¹⁾ P. D. Wodehouse. — «A damsel in distress».

Гонорар за роман уже давно за теорією еквівалентности товарів трансформувався на літнє пальто, про яке один з нас мріє й досі, на цигарки, які один з нас винен другому, на тістечка, що постійно випинаються з вітрин кафе. Гонорар давно цілим табором перекочував з таких привітних вігвамів, як наші кишені. В них тільки вітер та стиснутий кулак.

Даремно «п'ятий» наважувався знайти щось і в покупців. Вони високо тримали гроші в руках, готуючись за тією ж теорією еквівалентности обміняти їх на примірник - другий нашого роману.

Тоді «п'ятий» уп'яте відкрив Америку. Він певно мав геніальні комерційні здібності. Примірник роману, що пиховито споглядав покупців, раптом знявся з місця й вилетів на вулицю.

Власне, роман, коли це не людина з таким ім'ям, рухатись не може. Роман виніс «п'ятий». Його професія, що не кваліфікується в жодній профспілці, допомогла йому.

Це професія «уркана», що вимовляється ніколи — злодій.

Ми слідували за «п'ятим» з вітрини.

Він пройшовся повз чергу, подалі від магазину, високо тримаючи книгу, і звернувся до покупців певно з такими словами¹⁾:

— Громадяни! Час це гроші, коли ви витрачаєте багато часу. Але час це гроші + гроші + гроші + гроші і т. д., коли ви витрачаєте його економно. Ощадність часу — це крок до соціалізму. Хто заплатить за роман учетверо більше, ніж його продають в крамниці, той заощадить свій час!

І шостий заплатив «п'ятому» вчетверо дорожче за наш роман. Чи він піддався на агітацію «п'ятого», чи в нього часу було дійсно заобмаль, а купувати нову книжку це був його обов'язок — невідомо. Але гроші — сплачено.

Примірник роману вскочив до кишені пальто «шостого».

«Шостий» був безнадійно закоханий в літературу і в авторів кожної нової книжки вбачав конкурента.

Він мріяв, щоб усе життя його пройшло по вітринах Держ. Видавництва України в сотнях обкладинок з його прізвищем. А поки що він мав дружину й сина і непевні перспективи подорожи за кордон.

Спритний представник люмпен-пролетаріату кинув услід «шостому»:

— Автори цього роману дали мені непоганий заробіток. Роман тепер можна продати вдруге, втретє...

Примірник, який щойно за теорією еквівалентности товарів визирав з кишені «шостого», тепер знову опинився в руках «п'ятого», готуючись пірнути з головою в кампанію заощадження часу наївних покупців.

Шестеро не помітили нас.

Вони не звернули жодної уваги на двох юнаків з замріяними очима, щиріть наповненими зацікавленням.

І наплювать!

Наплювать! Тисячу разів — в упор, з вишки хмарочосу і навіть з аероплану.

¹⁾ Нерядямо розшифровану його промову.

Ми, як сама сучасність, беркі до всього й до певного часу шануємо традиції, щоб при нагоді з тріском зруйнувати їх. Ось уже руйнується хиткий картковий будиночок чемности, однобокої правди й pracowитости — мстивість роз'їдає наші душі.

Слухайте, ви!

Ти, репортер, що для тебе брехливий калейдоскоп нісенітниць є одною з необхідніших речей повсякденного вжитку.

Ти, підпільний індустріалізатор сільського господарства, що даєш перевагу самогонові над «40°», і ти... і ти... і ти... сліпі й ходячі абстракції, мертві схеми такої правдивої, фактичної речі, як життя, — навіщо ви обминули нашу книгу?

Навмисне?

З дурощів??

Чи зі страху???

Кажіть!

Тов. Сонце залишає вітрину, довгі тіні розбігаються від будинків, дерев, трамваїв, авто й людей, що заклопотано метушаться містом.

Мовчанка.

Містичний парад тиші.

Як пацюки з корабля, що потопав, як дезертир з «поля брани», втікли шестеро від нашої книжки.

Незаперечувана правдивість їхньої паперової душі — навела паніку. Але нас важко обдурити (ми самі за недалекого минулого кваліфіковані фальсифікатори через театр, літературу, кіно) — нас обдурити дуже важко. Не турбуйтеся, ми не будемо гонитися за вами, як спритний і заштампований детектив; стиште свою ходу і... витягніть з кишені... нашу книгу (!?). Її, до речі мовити, ми зі спритністю віртуозних майстрів такої справи поклали до ваших кишень.

Від правди важко втекти, а що більше від правди, що промовляє з друкованих сторінок.

Ми — мстиві. Ми — помстилися.

Таким чином, штучно підвищивши тираж на 6 прим., автори — ці своєрідні бухгалтери людських поривань — знову розгублено стояли на перехресті двох вулиць, боячись зазирнути в очі один одному.

— Ти куди — праворуч?

Запитав перший, маленький, але огрядний чоловічок, в гумовому семисезонному пальто.

— Праворуч, — відповів другий, підсуваючи черепахові окуляри й призирило спльовуючи ненароком на лакований черевик перехожого громадянина.

— Тоді я — ліворуч.

І ми розійшлися, щоб через двадцять хвилин моторно збігтися біля невеликого трьохповерхового будинку. Зустріч можна було чекати й передбачати.

— Ти до Вероніки?

— Звісно, ні.

І ми швидко збігли на третій поверх, щоб знову зустрінутися біля дверей, де жила дівчина, про яку йшла мова.

Коротше, — тут перебувала наша героїня.

Наші руки, що простяглися до гудзика електричного дзвінка, зустрілись і затремтівши — спустились. В мент погляди перетворилися в німу дуель.

Мовчанка взагалі не може довго тривати. А що напевно, коли двоє чоловіків, що схрестили, як рапіри, свої погляди, перед дверима, може бути, тільки вигаданої ними жінки — були люди компанійські, балакучі й не розуміли героїзму в стилі «забальшованого ренесансу».

— Навіщо ця лялькова комедія? Давай, розплющимо очі й побалакаєм одверто.

— Давай!

— Євгене! Ти знаєш моє ставлення до Вероніки. Я не ревную тебе, але мені все ж неприємне твоє, — а почасти й моє власне, — злодійкувате відношення до неї.

— Далі!..

— Я вимагаю від тебе, щоб ти виклав свої любовні карти. У тебе дружина, син, а я — нежонатий... а я...

— Далі!..

— Адже вона — героїня нашої книги. Її плоть і кров, конкретніші, вона — наш літературний хліб.

— Мене дивують, Ларька, твої словесні звороти. Ще спочатку, коли ми тільки почали писати цю навісню книгу, ми не раз сперечалися й куврили твої цигарки. Ми сперечались завжди довкола героїні. І ось тепер, коли вона, оця героїня, яку можна конкретизувати не тільки в словесних риштуваннях, а й в самому побуті, ти заводиш свої поверхові дотепи й сантиментальні теревені видання 1907 р. Мені нудно. Я завжди протестував проти заполітичених героїв, а ось тепер ми догралися...

— А-а-а!... Як на тебе — героїню треба записати до комсомолу й натягти їй на ноги панчохи, вигантувані серпами й молотами?

— Зовсім ні.

— Та облиш ти, будь ласка. Я чудово вивчив твій східний характер. Ти все життя мріяв про паскудство — хіба не твоя рахітична ідея була в кінці роману запалити на фоні західного неба горду п'ятикутню зірку? Ради всього прекрасного — не нервуйся й не сходи з місця. Я кажу щирю правду.

— Правду?!

— Атож!!

І Яворовський, злісно блиснувши окулярами, ткнув мускулястим пальцем гудзика електричного дзвінка.

Мелодичний дзвін полетів по квартирі, ледве чутною луною віддаючись в наших ізольованих вухах.

Двері розчинились і на порозі стояв молоденький чоловічок допризовного зросту й запитливо дивився на нас.

— Вероніка Саєнко вдома?

Запитали ми хором на двоє голосів.

Молоденький чоловічок, не хапаючись, копирснув у носі брючкуватим пальцем і, безнадійно дивлячись на здобуту аномалію, відповів:

— Вона виїхала три дні тому...

Двері зачинилися, як труна.

Парадний хід, який бачив ліричні поцілунки юнаків, і перелякані обличчя зацькованих проституток, і бешкетування вуличних хлопчаків, уперше побачив справжнє зневір'я і дружбу, що тріснула по всіх швах.

Вероніка виїхала. Цього ми ніяк не сподівалися.

РОЗДІЛ II

*ХТО ПРОЧИТАЄ ЦЕЙ РОЗДІЛ —
ТОЙ МОЖЕ СПОКІЙНО ВМЕРТИ*

— «Як радіє молодий, коли побачить молоду свою, так радіє пишець, коли погляне на останню сторінку списаної ним книги; як радіє купець, одержуючи бариш або стерничий, коли прибуває до пристани, або мандрівник, коли повертається на батьківщину, так радіє і списувач книги, закінчуючи свій труд».

Такі слова значаться на останній сторінці одного з найстаровинніших рукописів померлого літописця.

Але від цього рукопису нас відмежовують сторіччя. І рукописи й віки припали музейним пилом. Колись писане слово було надзвичайним винахідництвом, а тепер писане слово — це тільки їжа для стоязикої ротаціонки, цієї оригінальної скарбниці людського генію, що вкриває білі просторада звучними ритмованими рядками безлічі людських думок.

Ми знаємо багато випадків з неживого життя друку.

Хода історії, її важкий і непохитний крок — коли книгу цінували парівні з золотом, і час, коли вагони агітаційної літератури розкурювались на чадні цигарки, — всі події стоять перед нами розсортованими рядками письменницького матеріялу.

Не історики ми. Історія, як наука вікових детективів, своєю сухорлявою схематичністю гальмує хід наших творчих думок, а через те — без потреби ми відкидаємо її.

Зупинимось тільки на газеті, як на найкращому й на найпопулярнішому зразкові друкованого слова.

ЛІРИКА

Кожний, що поважає себе, та порядний і здібний письменник конче мусив був перейти своєрідну школу й загартувати свій таланти в цій суворій школі — газеті.

Михайль Семенко, перш ніж написати найталановитішу «Кабле-поему за Океан», сумлінно просиджував свої брюки на редакційному стільці секретаря газети «Більшовик».

Гео Шкурूपій, перш ніж стати королем футуроперерій і винайти точну механіку сучасної фабульної новели, не менш сумлінно з'їв жирного собаку на фактичному газетному матеріалі — телеграмах Ратау, посідаючи місце Зав. Інформ. Відділу.

Коля Бажап, перш ніж винайти недруковану філософію неомазепинства (постави режисера — дезорганізатора М. Хвильового), нарахував досить значний борг шевцеві за ізношені підметки, «вигоняючи» построчний гонорар, обслуговуючи найрізноманітніші відділи газети «Більшовик».

Не минули й ми цієї долі.

БУДНІ

Двері редакції щоденної газети одчиняються й зачиняються, пропускаючи штат репортерів, робкорів чи просто відвідувачів.

Редактор вимірює квадратуру свого кабінету, не знаючи, що довжина його кроків уже тепер дорівнюється віддалі поміж Києвом і Харковом, а коли він скінчить диктувати передову до чергового числа газети, довжина пройденого кабінету становитиме кількість верстов од Києва до Москви.

Машинистка в павзах між вистукуванням передової на Ундервуді й голосом редактора пише на машинці заяву на «червяк» авансу.

А через те зрозуміло, що робочий день досяг уже свого апогею й не може з ним розлучитися.

Не може розлучитися й секретар з лінійкою, вимірюючи розмір матеріалу та совідношення його до запасу. Він загубив еквівалент шрифтів і силкується збагнути арифметичні пропорції корпусу, петиту, цитеро...

О 13-й годині до редакції влітає зграя репортерів і накидається на всіх співробітників, засипаючи їх зливою дописів.

Репортер схожий на хорта. У нього від біганини витяглися чотири кічності, а від нишпоріння морда формою стала подібною до підводної торпеди.

У нас був один знайомий, що народився з головою еліпсоїдної форми. Але нещасному довелося стати репортером. Еліпсоїд обернувся на своїй вісі й тепер голова стала схожою на грецький горіх, а коли б можна було розщепити її вподовж, вийшло б непогане самописне перо, яке б писало шлунковим соком. Але різниця між репортером і хортом є. Причина — блокнот. Хорти не носять блокнотів, а хоча б і носили, то ніколи не спромоглися б на репортерський універсалізм.

Перегорнемо цікаві сторінки репортерського блокноту, щоб наявно впевнитись в наших твердженнях.

1 сторінка:

31 — 45 редакція (Тьотя Маня — одержати годинника). Довжина земної вісі? Долар на червінці? Не забути — Льоля, Варя, Женя — Квитки — опера. Засідання Міськради о 7.

3 сторінка:

Ваша думка про економ. стан. Франц?
— Делегат каже про відданість франц.
прол. рос. революц. і про тираж „Юма-
ніте“.

Шалун, у вас же знаомство на та-
можне, где же Лорыган Кати¹⁾?

Ніч, як труп на шибениці, терпне,
рвучи пуповину з днем.

О, баядерка, тихий, сладостный сон.
Лекція Маяков. (ського). Річ Леніна й Во-
ровсь(кого), авто переїх(ав) даму, вона
крича(ла).

13 сторінка:

Краватка „в полосочку“ 2.75.

Прачке 3.85.

Кравець (костюмна проблема).

Коли серця на коріню розхитано,

Що оповім коханці я мойй?

Гоп со смыком — это буду я!

Хто автор?

Etc. etc.

Залишимо блокнот і повернемося до редакції. Через три хвилини після репортажної зливи секретар ухопився однією рукою за голову, другою за олівець. Йому переписували математичні вправи з шрифтами й закидали звітами про парт. наради, рецензіями, інтерв'ю, вражіннями з подорожі, дописами з місць, від влас. корів, хронікою й «червоним судом». Секретар гукнув: рятуйте! й через які півгодини розкасірував кореспонденцію по відділах, машинистках, перекладачах і редакційних кошиках.

Так, звичайно, пишуть про газету невдахи-письменники, які зробились такими через розгублений недогляд редактора, що видрукував їх твори.

Отже, читачу, щоб не марнувати часу, ми уговоримося з вами що до визначення обличчя газети двома-трьома фразами.

a) Газета — є бюлетень животрепетних фактів.

b) Газета — це гармонійна партитура щоденних подій.

c) Газета — є великий фактор культури.

d) Газета — є скоромовка темпераментної ротаціонки.

e) Газета — патос багатомільйонного тиражу²⁾.

f) Крім цього всього, з газети вийшов перший персонаж нашого роману, роз'їздний репортер газети «Вісти», Вячеслав Антипович Школьник (псевдонім Ношо поус'енко = Гомоноусенко).

¹⁾ Писала жіноча рука. Автори.

²⁾ Примітка. Прохання до редакцій газет усього світу перекласти ці істини на всі мови й плакатами вивісити в редакціях на видному місці.

— Швидше, не затримуйте автомату!

— Коли відхід?

— 10 — 15!

— На перон!

— Носіє, ваш номер?

— 343!

— Два дзвінки! Поїзд рушає!

— Прошу... Швидше... Колом'янець...

— Нагода! Мені теж Колом'янець.

— Два квитки Колом'янець?

— Ні, мені один,— відповів жіночий голос.

Чоловічий голос скрикнув:

— Беріть два! Поїзд рушає... Каса зачиниться. Ось гроші...

З віконця квиткової каси вискочило два квитки «до Колом'янця» і два пасажир миттю метнулися на перон, де поїзд уже роздмухував навколо клуби пари й диму.

Чоловік кинув жінці:

— Стрибаймо в цей вагон, я вам допоможу.

Але жінка з усмішкою поглянула на нього й, не скориставшись з його допомоги, опинилася в вагоні і ще простягла руку, щоб допомогти нашому трохи незграбкуватому репортерів Вячеславу Антиповичу.

Отже, безперечно, що вони познайомились. Безперечно, через те, що так буває на залізниці, і через те, що так мусить бути.

Поминемо цей дрібний факт і зупинимось на тому, щоб краще розглянути випадкову знайому Вячеслава Антиповича.

Вони ввійшли до купе.

У вікнах, укритих сірим шаром пилу, немов кінопанорама, проносились обов'язкові пейзажі й, коли поїзд розминався з зустрічним, вікна обертались у люстра і в них відбивались обличчя, полки, пакунки й кондуктор.

Репортер Вячеслав Антипович з цікавістю розглядав свою супутницю і, як дійсний цінитель жінок, широко розплющував очі від захоплення. Він, напевно, написав би великий підвал про вражіння з подорожі з випадковою знайомою.

Поїзд розминався з великою валкою вантажного поїзду, і Вячеслав Антипович Гомоноусенко закусив губу.

З вікна дивилось, відбиваючись, просто на нього її обличчя. Поки він дивився на неї в вікно, він думав: «Таку красиву жінку я бачу вперше». Але коли вона обернулася,— помітивши, що він дивиться на неї, як молодий дивиться на свою молоду, з якої соромливо злазить сорочка,— тоді він був цілком упевнений, що «вражіння з подорожі від власного кореспондента» не видрукує жодна газета.

Але вона була дійсно красива дівчина. Коли загальновідомий юморист-імажиніст цар Соломон відпочивав на курорті в Бадені чи в Дачаску, він поміж приступами подагри написав славетну полюбовну поему:

«Пісню піснів». Оспівана ним дівчина, безперечно, була жалюгідна потвора, порівнюючи до знайомої Вячеслава Антиповича.

Все, окрім землі, що вертиться довкола своєї вісі (але й це відносно), змінює свій стан, змінив свій споглядаючий стан і захоплений репортер газети «Вісти».

Вузьким коридором, спритно розчиняючи двері й даючи дорогу дамі, він врешті заспокоїв свою ввічливість тим, що влаштувався з дорожнім комфортом на «жорстоких лавках» III класу.

Вагонне знайомство, що ти несеш з собою?

Приємну бесіду?

Загублений час і поряд викрадений гаманець, а... може любов?

У цьому є своєрідна приваблива тайна випадкового знайомства.

Невеличкий саквояж супутниці майорів у руках репортера, виконував піруети в повітрі, перелітаючи з полиці на полицю, щоб врешті заспокоїтись на вкритій пилом, плюями й попільом підлозі.

Гомоноусенко не заспокоївся, — з боку дивлючись на нього, можна було подумати, що рівні, вкриті олійною фарбою й лаком лавки були геть утикані цвяхами або, спеціально для цього випадку, свій матеріал — дерево — змінили на розпечене залізо.

Жінка, про зовнішність якої ми не наважувались говорити конкретними, узагальнюючими фразами, сприймала залицяння (звісно в відношенні до саквояжу), як те, що слід.

Білою рівною хусткою до носа вона протирала очі від незносимого міського й вокзального пилу; вона протирала їх обережно, як протирає пенсне чи бінокль нудний театральний глядач.

Хустка безпорадно, як прапор без вітру, повисла в руці молоді жінки і вона, ні до кого не звертаючись, сказала: «Ми йдемо без запізнення».

Вячеслав Антипович, звісно, прийняв цю фразу на свою адресу, хутко поглянув на годинника й присунувся ближче, одночасно кидаючи слова: «Спізнився, звісно, не поїзд, а ми». І тут же, посміхнувшись зі свого невеликого каламбуру, викинув портсигар: «Курите»?

Презирлива смуга біля губів і гримаса, що перекосила ніс, довели Вячеслава Антиповича, що супутниця не тільки що не курить, а й зовсім не терпить тютюнового диму. Він, витерши сірника, відійшов до вікна.

Поїзд погойдувався на старих, розхитаних ресорах. Іноді його розхитаний крок нагадував морську нудотну качку, а стук коліс об рейки — аналогічний стук кулемету «Макіма».

Одноманітність звуку набридає, іноді створює поганий настрій, а зовсім рідко доводить до божевілля. Дехто під звук коліс любить помріяти. Замріялась і наша нова знайома, а коли дозволить читач — героїня Вероніка Сасенко.

Кільця, м'яккі як бавовна, весь час народжувались і вмирали в вагоні. Вячеслав Антипович курив, не зводячи зашуреного, що оцінює, погляду з молоді жінки. І він несподівано досяг небажаного ефекту — Вероніка,

щось двічі чхнувши, забила поглядом нестерпного курія і, грюкнувши дверима, вийшла з купе.

Вячеслав Антипович загасив цигарку об броніровану підметку свого черевика і, привівши до ладу краватку, нерішуче поклав руку на ручку дверей.

Наш перший персонаж, висловлюючись фігурально, «викурив» героїню з купе. Викурино й ми його тимчасово з плацдарму нашої тематичної уваги.

ВЕРСТВИ Й ПАЗИ

Вероніка вийшла в тамбур вагону й припала обличчям до вікна.

Буфери скрипіли заржавленими дисками або билися грудьми, неначе два бойці щитами, бажаючи зрушити з місця один одного.

Вероніка застигла. Вероніка бачила іржу на буферах. Іржа плямами в'їлася в залізо, як кров в'їдається в одержу.

А десь на ремонті в депо, а може під насипом, після залізничної катастрофи, лежать залляті кров'ю буфери, а може один з буферів повісили десь в залізничному клубі на сцені замість гонгу й, не стерши давнішньої крові, тепер дзвонять на початок вистави якоїсь мандрівної халтурної трупи з Робмису.

Бам - бам!..

Дзвонить кров на старих стертих буферах.

Що це за кров? Чия вона? Звідки?

Це повість молодих років Вероніки, це частина біографії героїні роману.

Коли б не буфери, може вона ходила б по тросу, через манеж цирку, чи під банею на трапеції, з бадьорим вигуком: Ап! намотувала нерви глядачів на цівку своєї спритності.

Вероніка злилася з буферами вагону. Під колесами майоріла прудка земля, наче розмотувався довжелезний сувій панорами. Як пробігає земля під колесами поїзду, так пробігали згадки в голові Вероніки.

Площа на базарі вкрита юрбою.

Кловнський ковпак у руці Вероніки.

Хтось з юрби кинув пару гетьманських «метеликів» і два шматочки цукру...

Батько її, Олександр Океанос (Сасенко), цирковий актор, атлет, акробат, жонглер, канатчик, і ще безліч інших «амплуа», скінчив «карколомний номер» з гириями, ланцюгами й живою вагою і поволі збирав свої аксесуари.

Базарна юрба розповзлася по площі.

Вероніка, засапана після сальто, випорожнила з ковпака збір. Олександр Океанос мовчки заховав гроші, а цукор лишив дівчаті в чудовому кловнському вбранні з зірками, бльостками й пацьорками.

Вячеслав Антипович Гомоноусенко недовго пробув у купе наодинці з згаданим у тамбур услід Вероніці. Самотність завжди надокучає, а

особливо експансивним особам, яким і був Номо nous. Він тепер, не дивлячись на те, що мав очі, не бачив нічого й нікого крім Вероніки. І, коли вона вийшла з купе, він відчув, що очі його встромилися в порожнечу, що він мусить піти услід їй скрізь, куди б вона не пішла...

Але постава Вероніки примусила Вячеслава зупинитись у проході.

Вячеслав Антипович був досить чутливою людиною, отже він без труднощів зрозумів, що саме тепер обізватись до Вероніки було б що найменше хамством. Він зрозумів це по її плечах, що час від часу здригалися, по її похиленій голові, по всій її поставі. Вероніка притисла до себе двері вагону, ніби силкуючись вирвати їх з пазів. Під колесами земля розгортала панораму згадок.

У часи горожанської війни дивно сполучилися в нашій країні дві системи господарства: грошова й вимінова, а скорше домінувала остання. Еквівалентним товаром був хліб та ще деякі харчові продукти. На хліб вимінювали все, що завгодно: одіж, взуття, залізо, вироби з нього, сірники, гас і ладан.

Олександр Океанос і Вероніка ухвалили на вимін колишні атрибути циркової слави, до них залічувався і прекрасний клоунський костюм, шитий з чорного шовку, гаптований золотом, сріблом і каміннями.

Вероніка — молода циркова акторка, що змалку вже вісім років працювала з батьком на арені й під банею, добре розуміючи трагедію виміну, крізь силу ковтала свіжий хліб і молоко, що здавались їй шматками цяцькованого шовкового костюму.

Перший клас вагону тепер змінився на четвертий чи п'ятий. На буферах ув'язані клунки з хлібом, а на клунках «Король повітря» Океанос та «принцеса цирку» Вероніка.

Король увесь убгався в думки. Принцеса ковтала хліб. Задумано вистукували колеса.

Швидшав і скаженів темп: поїзд пролітав далекий перегін між двох станцій.

Отак і в цирку. Під банею. На трапедії. Барабан залякував глядачів, загрожуючи сильним ударом, як загрожує смертельним вибухом Бікфордів шнур.

Вероніка зіскочила з трапедії в сітку і стояла на арені, вільно тримаючи своє напружене нервами тіло, дивлячись кудись перед себе, з одною думкою в голові:

«Пам'ятай, Вероніко, коли б не сталося зі мною нещастя: ти мусиш уклонитися публіці й легко випорхнути за куліс, ніби нічого не трапилось».

Вероніка не думала про те, чи щасливо досягне землі її батько, після карколомного сальто, чи, раз схибивши, примусить публіку істерично розітнутись криком першої літери альфabetу.

... Мусиш уклонитись... випорхнути.

«Король повітря» застиг на найвищій мертвій трапеції під самою банею. В цирку ідеальна тиша й тільки барабанний дріб...

Раз!

Океанос стрибнув з трапеції й летить униз на трамплін, що на півшляху загруз на сталевих тросах. Для ефекту під трамплін закладено набоя.

Два!

Вибух!

Океанос відбився ногами від трампліну, скорчився, підлетів у гору, сальто! і тепер летить нижче, на другий трамплін з протилежного боку.

Три!

Вибух!

Стрибок у гору з вигнутою спиною і гордо, сміливо піднесеною головою.

М'яжке падіння в сітку... і злива оплесків.

Щасливий, як дитя первісної людини, що ввіймало змію й одірвало їй голову, Олександр Саснюко уходить з арени.

Поїзд летить на перегоні в скаженому ритмі.

Король і принцеса їдуть на буферах, на клунках хліба. Хліб — еквівалент усім товарам. Хліб — благородний метал, що убрав у себе коліри й пінтому вагу золота, срібла й коштовного каміння.

Вячеслав Антипович несміливо підійшов до Вероніки й поглянув через її плече крізь вікно, в надії знайти там причину, що прикувала Вероніку до вікна. Але що міг побачити там за вікном репортер газети «Вісти»? Що міг зрозуміти Номо поус, поглянувши на місток, що поєднував два вагони, на буфери, на землю під колесами?

Поїзд ішов з косягору. Колеса почали обертатись швидше й швидше. Перебої на рельсах уже не відкладали чеканного ритму, вони злились в рівний трескіт і укладалися під колесами довгим звуковим ланцюгом, літер — гр! гр! гр! гр! гр! гр! гр!

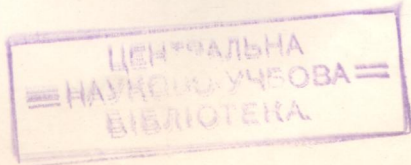
Вероніка стояла непорушно. Прислухавшись, можна було почути, як швидшав темп її дихання. Здавалося, що вона от-от розітнеться істеричним криком чи впаде, як стовп, раптом зрізаний блискавкою.

Репортер напевне чекав такого кінця і в думках уже стискав зомлілу Вероніку.

Поїзд на роз'їзді якось чудно підскочив, затарахкотів колесами, розсипався гострим грюкотом, як розсипаються кулі театрального апарату, що імітує грім.

... перший скрикнув довгов'язий парубок, а за ним юрба...

Вона лавою скотилася з дахів, покинувши свої клунки...

Вона вилетіла з теплушок, як вилітає пневматична пошта, коли б раптом прорвало трубу, що з'єднала в єдиний потік тисячі, сотні їх, чужих, невідомих листів, які вперше зустрілися на одним шляху...

— Де?

— Хто?

— Як?

— Боже!

— Смерть...

— Кров...

— А-а-а...

Юрба немов отара первісних дикунів борсалася з місця на місце з дикими очима й хрипкими вигуками:

— Як же це?...

— Між буферів...

— Роздавило?!

— Га-га-га!

Тисячі рук, що вчепилися куди хто міг, одкотили останній вагон валяки...

Розійшлись диски буферів і з них шматком м'яса впало на рельси ще тепле тіло... «Короля повітря» Олександра Сасенка...

Вероніка, маленька принпеса з широкими очима, дивилась на юрбу первісних дикунів. Її голова не могла вмістити таку раптову, таку наглу трагедію...

— З батьком трапилось нещастя...

Вона силкувалась збагнути силу цієї трагедії, заражаючись, як електричним током, істеричним хвилюванням юрби...

Їй у цей час пригадався цирк... арена... трапеції... на арені вона бачила мертвого батька... а навколо нього... велетенські літери, що змінювали весь час свій колір:

Мушу випорхнути... уклонитись...

Кому? Юрбі?

Уклонитись... юрбі...

Так ніби нічого не трапилось...

випорхнути.

Нараз Вероніка побачила, як первісна юрба дикунів устромила в неї тисячу диких очей. Як голками, пронизали вони Вероніку. Мент — і вона нічого не бачила, крім очей, налитих кров'ю і слізьми.

А в думці тільки два слова:

Вклонитись... випорхнути...

вклонитись юрбі й випорхнути за куліси, за межі трагічної катастрофи, подалі від юрби, від очей...

Вклонитись звичайним жестом, з лаконічним і легким: вуаля! і підстрибуючи під оплески й туш оркестри випорхнути за куліси.

Ніхто не мусить і гадки мати, що з «Королем Повітря» трапилась прикра пригода...

Вуаля!

POST FACTUM

Так загинув «Король повітря» Олександр Океанос, у недавньому минулому селянин с. Мисаївка, який своєю спритністю зумів завоювати афишні стовпи наших міст і електричну світляну рекламу передвоєнної Європи.

Він об'їздив стільки міст, скільки змінив своїх гаптованих костюмів. На кожен рік його життя припадало чотири костюми й чотири міста. Проте навіщо нам бути марудними бухгалтерами, перераховуючи його турне? Досить поглянути на його саквож, обліплений ярликами залізниць усього світу!

Цирк — точне мистецтво. Теорема атракціонів безпомилково розв'язується вмілим циркачем. Цирк — складна, закономірна система простих ліній, тросів, блоків, трапецій. Мистецтво цирку базується на вивірній механіці живої й мертвої машини. Синтез людини й криці завжди взриває динамітом оплесків електричні тераси амфітеатрів.

Инколи доля обертається до людини задом. Тоді це зветься іронією долі. Як на нас — це просто — знущання.

Вирізка з французького циркового журналу

„VARIÉTÉ“¹⁾

Le fameux artiste du cirque „Roi de l'air“ Alexandre Okéanoss vient de mourir tragiquement en Russie. Son attraction „Salto-mortale“ du haut de la coupole du cirque sur les deux tremplins n'avait pas de concurrents.

MIRACLE DE VENTRELOQUE
OU ÂNE
PARLANT TOUT SEUL!
NE MANQUEZ PAS L'OCCASION!!!

ВУАЛЯ!

Одноманітно ляскали буфери. Вони, як жорна розхитаного млина, розминали дорожний пил і вітер. І музика руху гіпнотизувала мислі, гальмувала їх звичайну ходу, змушуючи упиватися своїми звуками, ще ніким не перекладеними на ноти.

¹⁾ У Росії трагічною смертю загинув знаменитий артист цирку «Король повітря» Олександр Океанос. Ніким непередаваний його атракціон був: стрибок — сальто з - під маківки цирку через два трампліни.

Чудеса чревомовства
або
осел, що сам говорить.
Поспішайте!!!

Так гіпнотизує очкова змія, так засліплює Вольтова дуга, так напевно в свій час первісні люди зачаровано завмирили, дивлячись на вогонь.

Вероніка стояла спиною. Її напружена, причаєна фігура застигла, ніби готуючись до стрибка. Репортер, цей «строчкогонних справ майстер», оцінював міцні ноги, рису стегнів і вигадливі закрутки волосся біля самісінької шиї, в тім місці, де капелюх поривався зійтись з комірцем жакета і ніяк не міг.

Обличчя Вячеслава Антиповича вірніше за перший - ліпший автоматичний облічник відзначило ціну всім принадам Вероніки.

За вікном свистів вітер і проносились з гарячковою швидкістю заштамповані декоративні простори України. Поїзд, як телеграфна цівка, намотував дроти просторів і, зачлібуючись від поспішності, пронизливо кричав зустрічним товаришам.

Довгі погляди бувають тільки в кіно і то тільки для того, щоб героїня чи герой мали змогу демонструвати свої нестерпно красиві очі. Ми поки - що робимо літературну річ. А через це вийдемо зі стану очної дуелі й перейдемо безпосередньо до того моменту, коли...

Вероніка раптом і нагло відірвалась од вікна і обернулася до репортера.

Перемігши зляк, роблено посміхаючись і поблискуючи рівною ниткою своїх зубів, вона спритно скинула руками, напружено зігнула коліна й, підскачавши, гортанно вигукнула:

Ву а ля!

Виграш 200 тисяч карбованців або землетрус на північному бігуні не вразили б так урівноваженого й звиклого до різних несподіванок Вячеслава Антиповича, як здивував його цей незвичайний вчинок Вероніки. Він увесь ніби злився з тремтливим рухом вагону й незграбною рукою видавив вікно, що досі сперечалося з дорожнім вітром. Шкло розлетілось і зруйнувало за законами психології створений стан.

В купе спали.

Мляве світло вартової лампки, як постаріла злинявши повія, підморгувало своїм вугільним жовтим промінням.

Деренчала ложечка в шклянці і розлягався чийсь важкий неспокійний хріп.

Звичайно, в поїзді сплять, ніби на замовлення, довго й багато, до ломоти в кістках і важкого болю в голові.

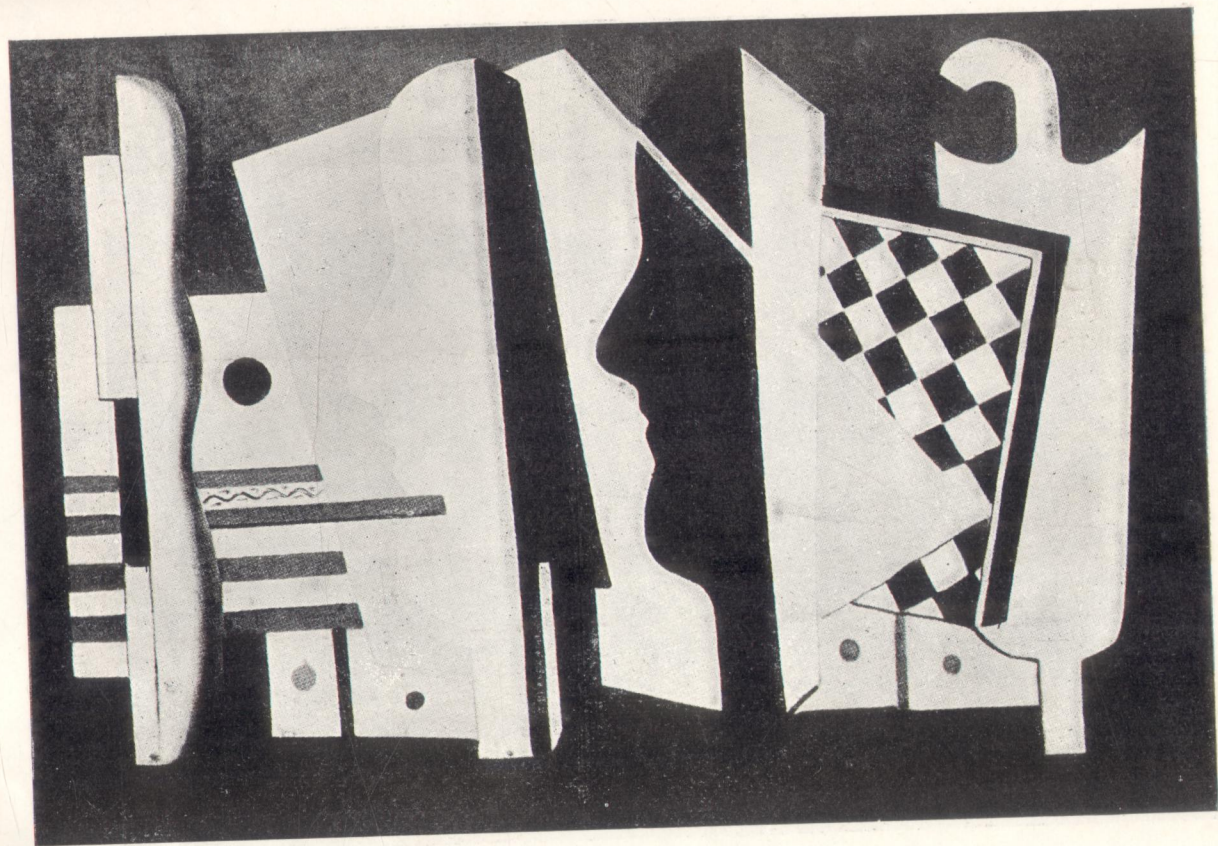
Вячеслав Антипович ніколи не порушував дорожніх традицій, але цього разу зрадив їх.

Жінка?! — запитає позіхаючи читач. — «Яка банальщина! І чим тільки мислять наші письменники?!»

Так! Жінка! — відповідаємо ми, і навіть зрадливий сором не залле наших безвусих обличчів.

Жінка! Але, повірте, дорогий читачу, коли б вам довелося бути на місці Вячеслава Антиповича, якого б віку ви не були, любили чи ненави-

Ф. ЛЕЖЕ. "ПАРИЖ"

КОМПОЗИЦІЯ. 1928

ГЕНРІ МАТІС

ПОРТРЕТ. ОЛІЯ

діли свою коханку — жінку — мрію, — ви теж не заснули б. Що до цього можете бути певними. До біса безпредметний романтизм! Ми не поети, ми знаємо, що вірші пишуть не на тему, а на метр, і, не дивлячись на це, сами б не перечили, щоб опинитися в близькому сусідстві з нашою героїнею.

Але ми зайняті — ми пишемо роман, і через те не порушимо їхнього tête-à-tête'у.

РОЗДІЛ III

ПЕРШИЙ КОНИК «КАРУСЕЛЬ»

Написати слово карусель і поставити крапку — ще не досить. Карусель — це не тільки ярмаркова розвага, а й міцний, тривкий каркас для оформлення наших несподіваних образів.

Карусель — це старовина. Тепер загострений смак міста вигадав нової складної конструкції машини для масової розваги.

Чортове Колесо, Колесо Смерти, різноманітні системи качелів, велетенські кроки — все це сказано вертиться, завертає голови святкових юрб, заплітає в дивний клубок, у спектральний диск, тисячі, мільйони людей, що віддаються гострим розвагам. Але первотвором цих велетенських споруджень є карусель. І ніщо інше, як карусель, так яскраво не змальовує в уяві образу запаморочливих ритмів азарту святкової юрби.

Але й карусель має свого первотвора — землю. Карусель пародує кружіння Землі. І меткі Коперники від комерції спекулюють на кружінні стародавньої планети.

Карусель — провінційна розвага. Вона спокушає хвацькою шарманкою й театральню-ляльковою параджекальністю своїх коників. Кожна людина, що в думці плекає мрію колись стати гарним верхівцем і боїться живих коней, може сісти на першого-ліпшого коника з каруселі й заспокоїти свої поривання.

Усі коники каруселі подібні один до одного, як феноменальна сем'я близнюків. Але кожен коник по-своєму якимось, кружляє з невгамовним бажанням досягти однієї спільної мети.

У нашої фабульній каруселі першим коником являється Вячеслав Антипович Гомоноусенко.

Світячи жовтими, фосфоричними очима, паровіз летів у ніч. Якщо уважно дивитись в обличчя паровоза, в його очі, які засліплюють, не кліпаючи повіками, здається, що зіниці живуть і іноді схидно посміхаються.

Так уявляє наша фантазія — жартівливе 25-річне дівча.

Поїздна ніч не яскрить традиційними зірками, вона, як замкнений в чорній шухляді жук, сонно поводить помацками й чекає на світ — свободу. Ніч замкнена в душному навалному вагоні.

Душно.

Наші нові знайомі, які без сумніву зацікавили читача, не сплять. Ми бачимо, як їх обличчя під жовтим світлом скупкої електрики болісно

нагадують воцані машкари з паноптикуму: очі ліниво напівзакриті й виразно пасують до млявих знесилених рухів.

Вагон розхитано деренчить і поволі в лягз і скрегіт заліза й дерева заплітаються повільні фрази глевкої бесіди. Розмовляють пошепки — тиха розмова інтимно зближує незнайомих людей.

ДРАМАТИЧНЕ РОЗРІШЕННЯ ДЕЯКИХ ПОЧУТТІВ

(Купе вагону. За вікном проносяться чорним силуетом пейзажі).

Номо поус (звиклим рухом виймає портсигар). Дозволите?

Вероніка. Ви, здається, встигли помітити, що я не зношу тютюнового диму й, крім цього, в вагоні буквально нічим дихати?

Номо поус (ховаючи портсигар). Даруйте...

(Павза. Гудуть паровозні гудки. Через вагон швидко проходить з газетою гладкий пасажир).

Номо поус. Чому ви така мовчазна? Може, ви хочете спати, тоді я поклопочуся, щоб вас улаштувати, правда, без домашнього комфорту, але до певної міри зручно. (Захапався) У мене є дорожня подушка, плед...

Вероніка (роблячи ледве помітний рух). Не турбуйтеся. Я не дуже розпещена... але хіба в такому оточенні можна заснути?..

Номо поус. Та-ак! Оточення, нема що казати...

(Павза. Гладкий пасажир повагом, уже без газети, проходить через купе).

Номо поус (зачиняє двері після пасажира). Жодної вентиляції!

Вероніка. Не турбуйтеся. Яюсь доїдемо. До речі — нам, здається, в одне місце — ви коли-небудь бували в Колом'янці?

Номо поус. Маленьке паскудне місто...

Вероніка. Чудово! Якщо вам не буде важко, то я попрошу вас бути мені супутником, щоб відшукати квартиру.

Номо поус (скочивши). З великою охотою! Як не дивно, але я хотів був запропонувати вам те ж саме, та не наважувався...

Вероніка. Через що?

Номо поус (соромливо, може вперше в житті). Знаєте, я не хочу бути дорожнім Дон-Жуаном... а особливо з вами...

Вероніка. Через що ж особливо зі мною?

Номо поус (різко закурює). Через те, що... ви... я... ну... та я й сам не знаю, через що.

Вероніка. А, між іншим, ви дуже уважні!

Номо поус (мало не вдавившись димом). Га?..

Вероніка. Цигарка!

(Цигарка випадає з рук репортера і в ту ж мить гаситься його моторною ногою).

Вероніка (ласкаво). Підіть і покуріть в тамбурі.

(Номо поус збентежений виходить. Вероніка дивиться йому вслід.)

ТУТ НІ СЛОВА ЗА ПРОТЯГ ЧАСУ, ЗА ВЕРСТВИ Й ЗА ДОБРИЙ ДЕСЯТОК
ЦИГАРОК, ЩО ЇХ ВИКУРИВ ГЕРОЙ, ПЕРЕВІРЯЮЧИ СВОЇ ПОЧУТТЯ

У заголовку все зрозуміло, а через те рушимо далі.

Поїзд, заховаючи себе швидким спочинком, наближався до станції. Ось він злетів на горб і на обрії спалахнув забавковий макет близького міста.

Провінційальна станція на залізниці, станція невеличкого міста, завжди різнилася від великих вокзалів. Вас не чекають візники, авто, трамваї, особливо коли ви приїдете ввечері або вночі. Заспана станційна служба, немов крізь сон, звичною рукою, автоматично прийме поїзд, дасть два дзвінки, сюркне свистиком і розійдеться по своїх теплих кутках.

Кли ви маєте родичів чи знайомих, що чекають на ваш приїзд, ви можете сподіватись, що вас може зустрінути, якщо погода сприятиме цій зустрічі.

Вячеслав Антипович і Вероніка вийшли в містечко й сіли на власних саквояжах, щоб спочити після шестигodinної подорожі. З дороги завжди почуваш утому, хоча й сидів у вагоні всі шість годин.

Звісно, ніхто не вийшов зустрічати наших пасажирів. Місто не дуже привітно привітало їх, отже Вячеслав Антипович мусив відповідати за всіх, що так неввічливо зустріли Вероніку.

Красномовство Вячеслава Антиповича не знало меж. Скінчивши школу красномовства з класу відомого професора Іоана Златовустого, Н о т о п о у с викидав Ніягарський водоспад. Вероніка відпорекувалася від зливи дотепності й надзвичайної уваги, встрявала реплікою, другою й сміялася дзвінким сміхом усіх своїх двадцятьох двох років.

Так, непомітно для самих себе, вони підвелись і рушили з саквояжами вдовж єдиної вулиці, що вела в місто.

І коли вони проходили повз першу церкву, а їх було в цьому місті шість, форма їхньої розмови кваліфікувалася, не як діалог, а — дуєт.

Куди поділося вагонне замішання Вячеслава Антиповича й штучна неприязнь Вероніки? Дотепність і красномовство тепер стало їх спільною власністю. Від спогадів про вагонну нудоту й нудних кумедних пасажирів до належної оцінки непривітного зачуханого міста, в якому трамвай викликав би землетрус, а валка авто завершила б цю псевдосейсмічну руйнацію. Від оцінки руїн української Помпеї, як сміло назвав м. Колом'янець Вячеслав Антипович, до прекрасної тиради про романтику випадкових зустрічей двох діаметрально протилежних індивідуумів.

А ПРОПОС

Риючись в архівах старовини, відомий дослідник знайшов, що один з нас — авторів — веде своє походження від досить відомого одографа Державіна. Ось через що ми вміщаємо оду красномовству й дотепності на сторінках нашого роману!

ОДА КРАСНОМОВСТВУ Й ДОТЕПНОСТІ

О, Дотепність, коли на те буде воля твоя,
поможи мені в доброму жарті!

Розумні люди, які гадають, що мають тебе,
часто-густо шиються в дурні.
А я, гадаючи, що зовсім не маю тебе,
можу уславитись, як мудрець.
Через те, що, як сказав Квінапал:
мудрий дурень — кращий за дурного мудреця!

Так сказав В. Шекспір і ми з ним цілком погоджуємось.

„АРАГАЦ“ — РАДИКАЛЬНИЙ ПОРОШОК ВІД БЛОШИЦЬ

Несподівано Вероніка й Вячеслав опинились біля дверей досить підозрілого будинку на два поверхи з вивіскою й написом на ній: «Першокласний готель і гарячі холодні продукти».

Вячеслав Антипович безжалісно заходився лупцювати свій кулак об двері «холодних продуктів». Він робив це цілком механічно, бо головним його завданням було розтрити на тріски всіх славетних гумористів. Він говорив:

— Безумовно, що я скінчу свою роботу вчасно. Колом'янецький новий завод через газету перекаже мені за мій репортаж ім'я почесного члена місцевого. Скінчивши свою роботу, Вероніко, я одразу берусь допомагати вам і в нагороду сподіваюся безпосередньо одержати ім'я почесного співробітника агента по розповсюдженню газети «Вісти».

— Вячик-м'ячик! — сказала Вероніка. — Не загадуйте наперед.

— О, Вероніко! Я певен, що я буду вартий більшого.

— Можливо, що спочатку ви станете мені у великій пригоді. Але надалі мені доведеться, я певна, провести скорочення штатів...

— ... З тим, щоб замість скороченого прийняти іншого, більш до смаку, як це тепер водиться?

— Можливо. Але я ще не бачила вашої роботи, — відповіла Вероніка й замислилась над цією фразою.

З-за дверей почувся заспаний голос, певно, господаря «горячого готелю й першокласних продуктів»: — Хто?..

Вячеслав Антипович відрізав: — Швидше одчиняйте двері — раз! Приготуйте номер — два! Самовар, холодні продукти — три! Раз, два, три!

Вероніка зідхнула. Двері одчинились. Вячеслав підхопив два саквояжі й слідом за Веронікою зійшов на другий поверх по дерев'яних сходах.

Дерев'яні сходи, відчувши на собі вагу трьох тіл і двох чемоданів, одразу ж висловили протест проти такого навантаження, бо в трудовому договорі з колом'янецьким комгоспом значилось:

§ 13. По сходах „Першокласного готелю“ ходити заборонено.

(Шукайте, мовляв, інших шляхів і посилюйте авіацію!)

В разі пекучої потреби по сходах може зійти не більше двох разів дитина на зріст не вище 1 (одного) метра.

Про що вже говорилося в трудовому договорі відносно самого готелю — не будемо згадувати. Не треба порушувати спокою померлих...

Присвічуючи сірником, нові пожителі ввійшли до кімнати й засвітили лампу, а з-за дверей господарів заспаний голос віддавав накази службі: Манька, халера — раз! самовар і холодні закуски — два! в пашнацятий номер — три! Раз - два - три!

— З вашого дозволу, — сказав Вячеслав, коли Вероніка наспіх привела до ладу свій зовнішній вигляд і внутрішній вигляд кімнати, — я одчиню вікно — ніч тепла, добре?

— Так, так! Одчиніть, бо ви зараз будете палити цигарки?!

Вячеслав, не зводячи очей з посмішки, яка танцювала на губах Вероніки, спиною підійшов до вікна, розчинив його й проказав робленим театральним тоном героя-коханця:

— Вероніко!.. Коли я почну «курити», вам доведеться одчинити своє серце.

Вероніка відповіла, не зводячи також очей з Вячеслава:

— Можна! Ввійдіть!

І вслід за стуком удвері «Манька-халера» внесла «холодні закуски» й самовар, холодний, як голова покійника. «Манька» чесно виконала наказ капітана «Першокласного готелю».

За комфортабельним столом, який виконував надзвичайний цирковий номер, — стоячи на одній нозі, балансував самоваром і «холодними закусками», — Вероніка встигла роздивитись на шаленого репортера й оцінити всі зовнішні дані його.

Красномовство Вячеслава Антиповича знову завмерло, напевно під впливом «першокласного готелю». Ніж і виделка мовчки лежали на тарілці й не порушували споглядаючої розмови його очей і Вероніки. Вячеслав Антипович посміхався, робив заклопотаний вигляд, пригадував, знову посміхався й пильно дивився на Вероніку. Вероніка робила теж саме, й, може, тільки для того, щоб не мовчати, запитала:

— Вячику, ви навмисне замовили спільну кімнату, чи вам на думку не спало замовити й для себе?

Вячик, немов чекав на таке запитання, відповів:

— У «першокласному готелі» напевно ще є вільна кімната для мене, але коли ви не спроможетесь сами впоратися з армією блощиць, тоді поκληчете мене на поміч, добре? Надобраніч, чи що?

Посмішка знову затанцювала на губах Вероніки.

— Коли так, тоді гасить лампу й лягайте — ви там, а я тут... Надобраніч, як хочте?..

Чудних почуттів зазнають люди різної статі, яких поєднала ніч в одній кімнаті.

Широко розплющивши очі, непорушно лежав Вячеслав Антипович на своєму хиткому ліжку. Він гостро прислухався до рівного подиху Вероніки і, не дивлячись на те, що кровожерливі блощиці немилосердно шарпали його розбите з дороги тіло — мріяв. Мрії переплітала реальність, реальність — мрії. Мрії кружляли довкола Вероніки, а реальність довкола блощиць, і дві таких несполучних, здавалось, речі сплелися докупи —

Синій чотирикутник розчиненого вікна відмінював свою форму в залежності від вуличного, що погойдувався, ліхтаря. Але й ліхтар згас. Ніч.

Раптом Вячеслав Антипович схопився на ліжку й озвіріло зашкріб по спині п'ятіркою. Голосна й довга лайка була ладна зіскочити з його губів, але цей неусвідомлений крок зупинили слова Вероніки.

— Ви ще не спите?

— Не можу! — зойком розітнувся Вячеслав Антипович.

Вероніка не злякалась, але якась незрозуміла боязкість проповзла до кінчиків її пальців.

— Не можете? — запитала вона пошепки.

І Вячеслав Антипович, розчавивши між двох закривавлених пальців жирну блощицю, уже переможним голосом відповів: — Не можу, кляті блощиці живим хтять із'їсти.

Вероніка незвучно сміялась. Вона й гадки не мала, що таке дрібні-синьке створіння — блощиця, може примусити забути про близькість її, Вероніки. Її сміх — був нервовим сміхом ураженого жіночого самолюбства.

Сміх увірвався. Вероніка нагло відчула кількоро одночасних укусів, які зовсім не були подібними до жагучих поцілунків умілих коханців. Блощиці бажали брати уділ в «Сказке любви дорогой».

В темній кімнаті «першокласного готелю» вони, як дві білих ляпки, сиділи на ліжках і сумлінно давили блощиць.

Зайняття не поетичне, нема що й казати.

Терпіння ввірвалось і, проробивши це, змусило вистражданих пожильців одягнутись.

Плутались рукава, неправильно застібувались гудзики й, зовсім як чужі, бігали руки.

Дві білих ляпки залишили місця вишуканих тортурів — ліжка й перейшли на центральне й єдине підвіконня.

Всі слова загубилися в дорозі — нові не приходили, балачка не клеїлась. Вячеслав Антипович угорнув у своє пальто Вероніку й вона, як маленька, цікава дівчинка, підобгавши ноги й, ненароком, заголивши їх, сиділа на підвіконні й дивилась на нічну порожню вулицю. Так не могло довго тривати. Вячеслав Антипович це прекрасно розумів, — без слів, самим рухом, він силкувався довести Вероніці своє любовне красномовство.

І тут на вузькому підвіконні, освітленому природним світлом, вони дізнали випадкову й незручну любов.

Після першого поцілунку вони перейшли на «ти», а потім на ліжко...

Перелякані блощиці, як стривожені землетрусом обивателі, безумно метушилися долі, не находячи місця, й напевно, на довгий час вирішили залишити в спокої «зморених» подорожніх.

SACCO - VANZETTI

ВІКТОР ВЕР

S. O. S...

S. O. S...

S. O. S...

гостро

острахом

осяг

не досить ще,

підносьте протест!

підносьте голоси!

загроза й досі!

S. O. S.

протестуйте!

вирвем!

кінець

ганебний

грі!

S. O. S.

вулиці виром!

протестуйте

пролетарі!

21 - е,

22 - е...

досить!

не може бути,

не мо'!

воском досвіт...

вирок

виконано...

Так!

все!

смерть!

справедливість?

суд?

— плювати!...

кати,

це надто одверто!

Пролетаріяте!

Ванцетті

і Сакко

не забувати!

Людяність,

свобода,

культура,

хмародряпи,

Форд,

Едісон

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА.

Будуй, Демократіє,
грат
загати
стратами
натовп
каліч
ми ще
побачим
барикади
і тинк
ваших
облич.

„ДОБРОДІЯМ“
САВА ГОЛОВАНІВСЬКИЙ

„Інтелігенція м. м. Запоріжжя та Дніпропетровського справляла панахиду Ненаситцеві“.

3 газет

1. ЗАКЛИК І ЖАХ „ДОБРОДІЇВ“

„... Плачте! Плачте!
 лийте сльози!

Мийте чуби
 у жовтих пісках.
На кожній вулиці,
 на кожному розі

Плачте й кричіть про жах!“
„Бийте голови
 об мури й камінь

Панахида справляйте
 і правте,

Бо те, що цвіло віками
Зів'яло
 й загине
 завтра!“

... Ідіть ховати Ненаситця!
Ставте пам'ятника
 зі стали,

Бо розквітне фабрика
 ситцем,

Де колись козаки
 гуляли!!!“

Плачте!
— Негаймо плачте!
Грізно кричіть — про жах,
Бо стануть високі
 мачти

На наших старих
 світах!...
 „Бо більш не вернутись
 ніколи
 Козацькій волі,
 буянню порогів...
 — Це там далеко
 у житнім полі
 Коні об дріт
 порізали ноги...
 „... І впали
 назавжди!!
 І впали
 навіки!!
 У сірі сторінки
 історії.
 І там, де котились
 стеги
 Дикі
 Дим із бетоном
 говорить...“
 І вже не пороги,
 — а бій динаміту
 і вибух каміння
 у диких степах,
 Що хоче і славу козацьку
 розбити...
 ...
 ... Кричіть і гукайте
 про горе і жах
 Будуйте старі,
 непролазні
 орбіти (!)
 І плачте!
 Кричіть і плачте!
 Щоб славний Дніпро
 не вдавився
 гранітом,
 Щоб куполи
 не
 прокололи мачти!...
 Плачте!
 кри
 чіть
 і
 плач...
 т...
 ...e..e!!!

2. МІЦЬ

В грудях
 так
 багато міщи
 У чорноруким плебеїв,

Що стали
 одвічними патріціями
 Землі —
 — цієї.
 Сяють
 червоно
 заграви
 повстань...
 — Ще мільйони
 — повстануть!
 Іскрами
 вольтів
 могутньо
 встань
 Слава рабів
 — ДНІП
 РЕЛЬ
 СТА
 НЕ!!

ФУТУРИСТИ В АТАКУ НА ЗЕЛЕНОГО ЗМІЯ

І. ДАЙОШ СЕЛЬТЕРСЬКОЇ ВОДИ!

ОЛЕКСА ВЛИЗЬКО

ТОВ. ТОВ. ПИСЬМЕННИКИ!

С кілька
 в нас
 ліричних декорацій,
 чистоти сердець
 і синяви морів! —
 Ось
 гукаєм
 з кожного абзацу
 проти
 п'янства
 і Альтшуллерів!
 Перед богом
 і нарсудом
 безневинні,
 зиркаєм
 волошками,
 немов Андрій Панів! —
 Ми хороші,
 цнотні
 і цілинні,
 як
 хрестоматійна лірика ланів!
 Наші очі, —
 подивись, —
 овечі: —

Прямо
став би
навкарачки
і на степ
белькотав: —
— Кохана!
Гарний вечір! —
Тільки - б
... немовлятко - б
притулити - б
де - б!
Може
так
воно іще й нічого б, —
знайдеться
нашадкам
Капля Молока,
але як
у нас
усе в життю убого, —
водкою
смердить
у пельках і мізках!
Гарний
в нас
і гононар
і гонор
і талант
і вдача панича! —
Од ледарства
молимося
старим іконам, —
хуторянству
і могоричам!
Не згадати б
певне ім'я
всує,
а сказав би,
де,
за короля землі, —
тонкорунний лірик
бешкетує,
вимальовуючи
вензелі!
Біліярдним кієм —
бито око, —
значить це
за самодуром самодур
без касторки й мил
проходить боком
пролетарських укрлітератур!
Г'ех!
Товариші!
Погана наша слава! —

Не Альтшуллера
одна вина,
коли нас
усіх
Укрвинуправа
замутила
спектрами вина!

Що ж,
я сам
на 100⁰/₀
грішний,
але я,
як був,
такий і є бунтар: —
ГОДІ
ХЛОПЦІ
РОЗКИДАТИСЬ ГРІШМИ! —
ПО
ДЕГЕНЕРАЦІЇ
ГОРІЛОК
А НУ —
ВДАРЬ!!!

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ШАНОВНИЙ ТОВАРИШУ РЕДАКТОРЕ!

Прошу не одмовити надрукувати цього мого листа.

Віднині я кидаю огидну літературно-богемську звичку, —
що на жаль є абсолютно поголовним явищем нашої літературної
дійсності, — пити і даю перед всією радянською громадськістю
чесну обіцянку не брати в рот абсолютно навіть жодного кухля
пива!

Цю обіцянку я даю собі в плані соціального замовлення і
буду її дотримувати.

Хто з українських письменників за мною!?

З товариським і ліфівським привітом!

Олекса Влизько

АВТОДОР

І. ЗАКЛИК

ВІКТОР ВЕР

Ходою
дідівською
годі!
годі
вгрузати
в нетри!
швидше!
льотом!
кілометр

Тепер для кожного читача зрозуміло, що установка на комунізм є ліводрібнобуржуазна річ.

Доводиться констатувати, що шановний критик дуже тяжко захоріли. „Т-во захисту тварин“ з боєм чекає на одужання свого улюбленця.

(Д. Г.)

Після довгого очікування, нарешті, по вітринах книгарень зарябіли руді обкладинки журналу „Зодчество“, щомісячника архітектури, інженерної, санітарної техніки і т. д. № 1—2.

Беремо число до рук і уважно читаємо з першої сторінки, щоб зрозуміти, що це за журнал такий. Знаходимо.

Редакційна „Передмова“, при всьому бажанні, ніяк не може виявити майбутню фізіономію цього журналу. Чи матиме він своє обличчя, свою ідеологічну установку, чи це буде вінігрет з усіх відтінків під гаслом „мистецтво, наука й техніка поза політикою“. Здається, що останнє.

Дамо слово „передмові“:

— «Переживаемое нами переходное время в истории человеческого культуры может быть отмечено особой печатью активности».

„Переходное время“ — до чого? Так до кінця й не відомо. Вся ж „водичка“, що йде далі, нікого не переконує.

Якщо хочете знати, через що ми зараз живемо в „переходную эпоху“, то можна знайти в „К читателям“ цікаве пояснення.

— «Тепер, за законами змін, за ознакою типів, епох, про які стільки говорив ще відомий соціал-філософ Сен-Симон, ми вступаємо в період, що відзначається посиленням колективізму». (Підкреслення наше — І. М.).

І ще:

«... в ритме эпох, констатируемом наукой, в самых различных областях формы прошлого никогда полностью не повторяются».

Тут редакція спохвачується. Вона сказала для себе надто багацько і хоче поправитись, щоб не подумали ка'зна чого.

— «Правда, — каже вона, — развёртывающаяся, как бы по спирали, эволюция проходит так называемые гомологические точки, но дает к жизни все новые и новые формообразования».

А ми, чудаки, гадали, що в нас революція і не тільки соціальна, а й культурна, революція у всіх галузях діяльності людської, ґрунтовна зміна всього ідеалістичного світосприймання. Добре, що в нас є такі журнали, де можна трішки „підлагодити“ марксизм і звести його до „гомологических точек“. До речі, журнал видається двома мовами: руською й українською. На нашу думку, краще було б видавати журнал усіма мовами, які є. Навіщо себе обмежувати, коли таким архітекторам закон (про українізацію — І. М.) не писаний.

Читаємо далі. На стор. 12. громад. інженер Перетяткович пише про доповіді проф. Молокіна й Б. Г. Перетятковича „О проработке проблемы современного стиля в архитектуре“:

— «Обидві доповіді викликали жвавий обмін думок, наслідком чого всі присутні прийшли майже до одностайного висновку, що можливе об'єднання на платформі тлумачення архітектурного побудовання, як архітектурного організму. (Підкреслення наше. — І. М.).

Може, що хоч сам гр. інженер Перетяткович розуміє цей висновок? Ми показували це всім друзям і знайомим, просили пояснити, але ніхто не зміг. Тільки лаялись.

„Зодчество“ вводить цікавий цикл статей гр. інженера Перетятковича під назвою „Будемо охороняти пам'ятники культури й природи нашого краю“.

Головна хиба цієї статті — в розглядуванні пам'ятників культури без усякого зв'язку з соціальними й економічними передумовами доби. Був маєток графів Гендрикових цінний не через те, що там закладено „красоту“, він має значіння тільки, як пам'ятка колишніх досягнень, високої майстерности будівників.

У всякому разі, для цього досить цінного почину гр. інж. Перетятковича по Харкову прибавилось кілька об'єктів, які дійсно потребують дуже пильної охорони від обуреної радянської громадськості. Це — житловий будинок Півден. залізниць біля вокзалу, 3-я зразкова поліклініка, нове приміщення Держстраха по вул. К. Лібкнехта то-що. Хоча ці будови й не високої культури, вірніше, культурности, але вони дуже добре доводять, до чого може дійти згубивший усі віхи еkleктизм колишніх архітекторів і гр. інженерів.

З цього боку найхарактерніше приміщення Держстраха. Кому потрібна ця найбезларніша дурниця, і чи багато „красоти й монументальности“ прибавилось від неї до пам'ятки худосочної розгублености інтелігенції.

(І. М.)

Написавши роман „Околиці“, молодняківню Л. Первомайському аж самому зробилось нудно і він подався розвіятись.

Про цю знаменну подію він сповіщає в ч. 6 „Молодняка“. На жаль, не пише, куди він їде.

Але нам здається, що ми знаєм: не інакше, як до Пустограду. І потім нам здається, що він уже там був, бо поведу про „генерала“ він вже написав (див. ст. 19 № 4 — 5 „Гарту“).

А втім, може це вдруге? Щастя йому, доле!

Далі Л. Первомайський натякає, що „Нова Генерація“ пише сама собі листи до Редакції й сама ж на них відповідає. Ще й нашого гостя М. Горького приплів до цієї легенди. Коли цей сумнів бере й редакцію „Гарта“, то запрошуємо Вашого експерта, щоб довести Л. Первомайському, що його дотепи не мають ґрунту, а коли дотепи не мають ґрунту — то вони вже перестають бути дотепами і стають чимсь другим. Л. Первомайський знає, про що ми говоримо.

(В. В.)

Коли людині нема чого казати по суті, вона мовчить — т. Микитенко в такому випадкові сміється.

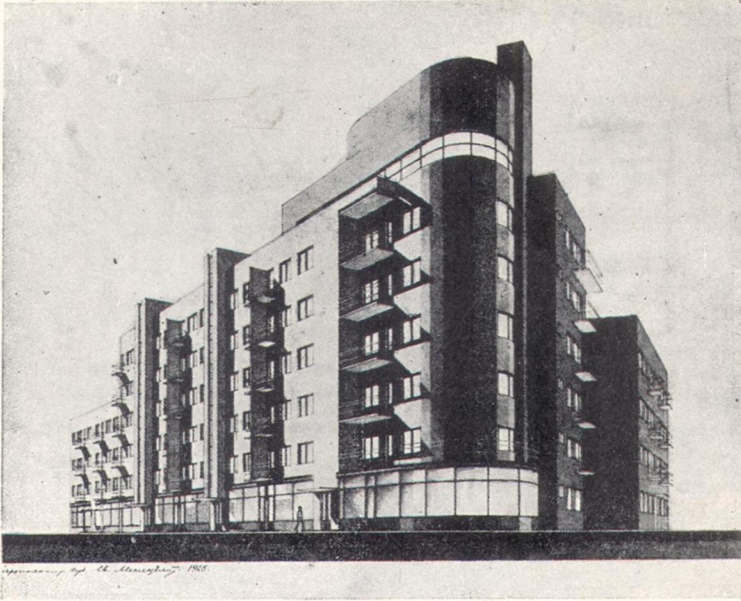
З його статті в № 4 — 5 „Гарту“ про критику „Нової Генерації“: „Правда, у Н. Г. це виходило досить смішно“.

І все!

Чому? що? як? Які зайві запитання! Людині смішно!

(В. В.)

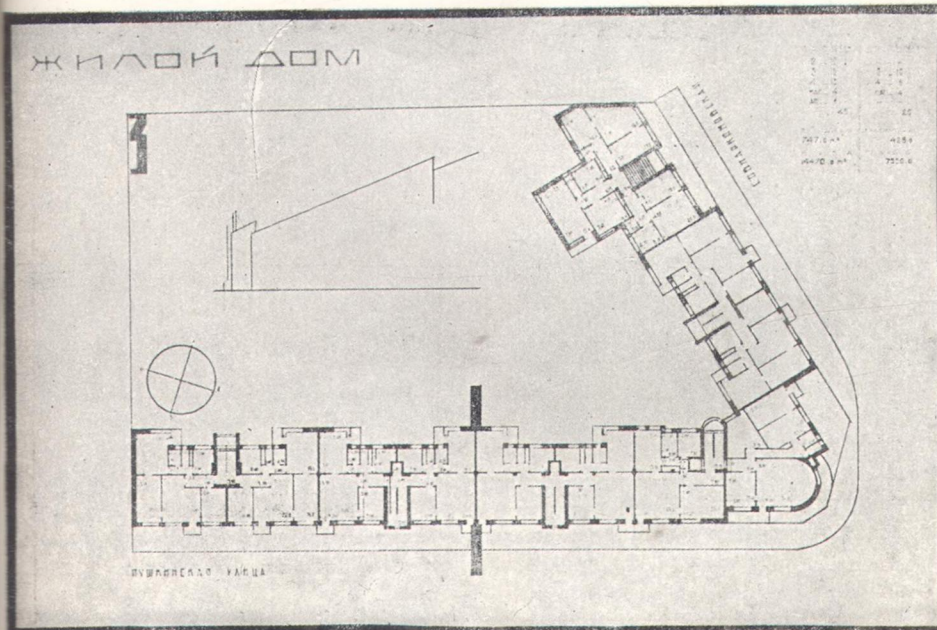
ПЕРСПЕКТИВА

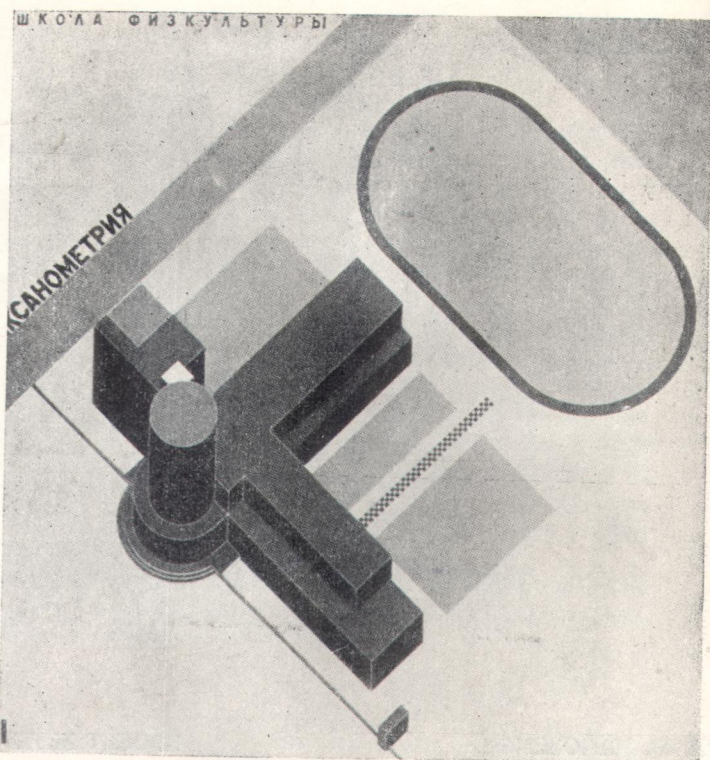
АРХ. ИВ. МАЛОЗЕМОВ

ПРОЕКТ ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ

ПЛАН I-го ПОВЕРХУ

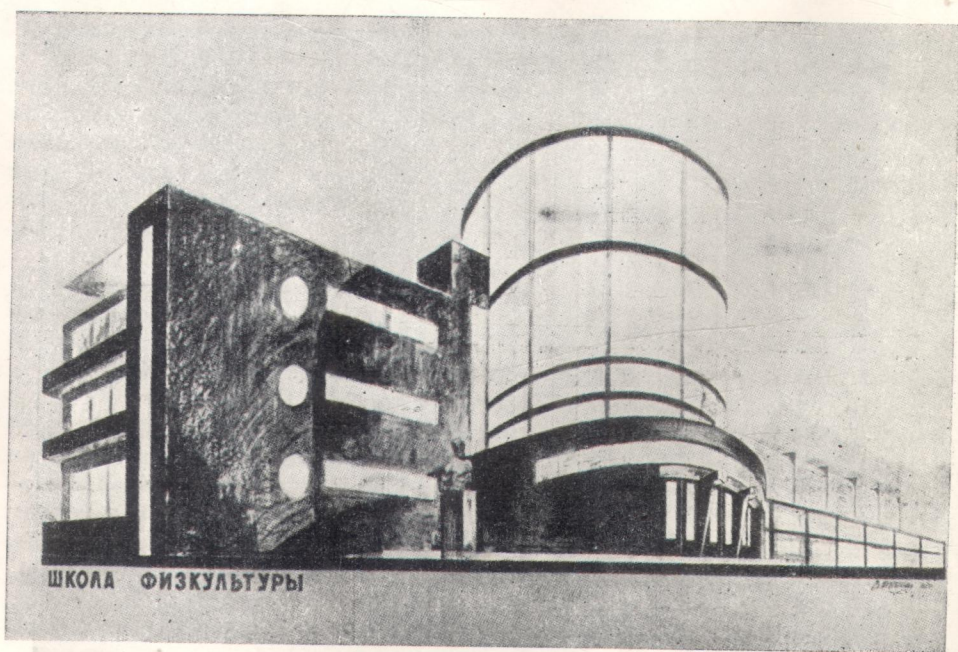

В. П. КОСТЕНКО
ПРОЕКТ ШКО-
ЛИ ФІЗКУЛЬ-
ТУРИ КАНДИ-
ДАТСЬКА РО-
БОТА Х. Х. Т.

АКСАНОМЕТРИЯ

ПЕРСПЕКТИВА

До хиб журналу треба віднести ухил в естетизм, в „чисте мистецтво“. Навряд чи можна також заперечувати цінність і цікавість досягнень Ле Корбюз'є, як це робить Л. Шраєр в нарисі про штутгартську архітектурну виставку.

Однаке, не зважаючи на недоліки „Sturm'a“. цей журнал нам, тутешнім, дуже цікавий. Бо він має багато досягнень, які, коли б їх перенести в нашу літературу, дали б дуже багато.

ГРА СВІТЛА ТА ВІДОБРАЖЕНИХ КОЛЬОРІВ¹⁾ С. СІМКА

Прочитавши заголовок, ви скажете собі: „А — а, післяшометне!“²⁾. Виправте Вашу помилку: це ані післяшометне, ані передшометне, але разом з тим воно нічого не має спільного з автором „Шофера панни“.

Після німецької революції в маленькому спокійному провінційальному місті, де жили Гете та Шіллер, жила невеличка група передових мистців, — маляр, архітектор, скульптор, танцюриста, музика, — які ціною тисяч зусиль та величезної відданости заклали осередок мистецького та промислового виховання. Цей осередок вони прозвали веймарським Баугаузом, „веймарський будинок для будування“ й розташувались в прекрасній кубістичній будівлі, фарбованій у малиновий колір. В той час і кілька років після більшість тюрингенського союму складали соціал-демократи й комуністи, які заохочували цю сміливу та педагогічну художню спробу.

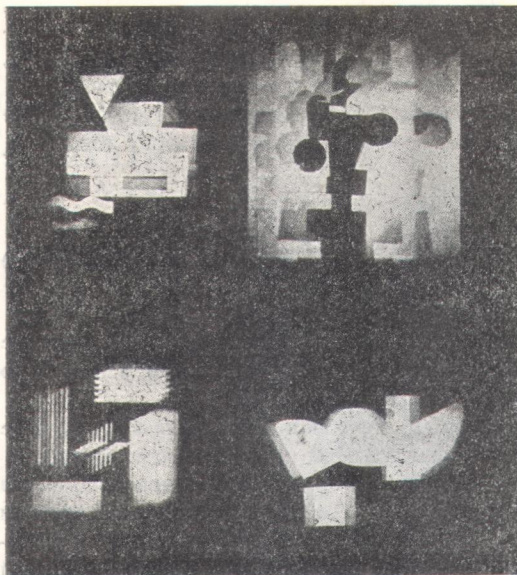
В тій палкій атмосфері праці повстало менше індивідуальних шедеврів, як колективних винаходів мистецького вживання — механіки. Цього саме й хотіли основоположники — мистці, що йдуть в ногу зі своїм часом. Між иншим, народилися й „гри світла та відображених кольорів“, про які я хотів би сказати: „встановлено для абсолютних фільмів“. Мало таких привілейованих, які бачили це, а проте „гра“ — річ, що чарує і що могла б мати місце в авангардних залах усіх країн. Досить дорогі витрати на перевіз і нікчемний „комерційний“ інтерес задушили „гру“. Треба бути багатим, щоб бути віртуозом на скрипці. Через ті самі міркування артисти цієї гри кольорів змогли дати за 5 років в кількох німецьких та австрійських містах лише дюжину вистав, дуже дорогих через витрати.

Екран. Піявіно. За екраном шепотіння відкривають Вам присутність артистів. — „Сонатіна в зеленому та ультрамарині“: ідучи за чергуванням нот в простих тональностях, далькрозівських, розв'язуючись в запитувальні акорди, з'являються в одному з горішніх кутів темного екрану геометрична фігура, білий горизонтальний прямокутник, потім його „півтінь“, що виходить за його межі й розмножується по діагоналі до нижчого куту екрану в суворій деградації тонів. На восьмій все зникає, розплившись, і залишається инша геометрична форма, що починає другу фразу. І сонатіна йде далі, зв'язуючи світло й півтінь в чітких контурах, ірізаціями та пляжами ультрамарину, смарагду та білого з відливами. Туга охоплює Вас. Мудрі музичні дисонанси, пунктуовані невимовними ультрамариновими мотивами, переносять вас в транс, трикутні фульгурації проходять Вас наскрізь. А відбитки негативних півтіней все просякають Ваші нерви. Ви почувате наче, що стає схожі на платівку.

Той, що сидить за Вами, тупе створіння кожної залі з екраном, припиняє свої пересичені вигуки та свої пояснення в півголос. Ви наче птиця, голову якої держать за краю стола й перед якою проводять довгу лінію крейдою. Ви наче хочете уникнути цього впертого двокольорового ритму. Таємнича клавіатура, яка командує формам та світлові за екраном, підпорядковує Вас. Кінцеве фермато,

¹⁾ З голландського місячника „Filmliga“ органу товариства тої ж назви. „Фільм Ліга“ обстоює художність фільмів і веде боротьбу проти халтури.

²⁾ Ш о м е т (Chomette) — французький автор спроб так званого „чистого кіна“.

ІГРИ СВІТЛА

картону, за геометричними фігурами, і серія малих прожекторів, або простих ламп, що ними керують з клавіатури комутаторів.

Зрештою даємо слово самому творцеві Луї Гіршфельд-Макові (L. Hirshfeld - Mack) і не забуваємо, що він маляр:

„Ігри Світла та відображених Кольорів народилися через абсолютну потребу. Але вони посередньо йшли за потребою надати реального руху елементам форм та кольорів, які у картині задані так, щоб дати ілюзію руху та напруження“.

„Коли ми спостерігаємо сучасне малярство, то бачимо, що воно відходить все більше від способу вислову людського колективізму, слухаючись природних законів, маючи корені в одності якогось народу, народжуючись з самого життя цього народу і впливаючи ретроактивно на нього. Цей процес розриву почався вже у Рембрандта, який трактував світло незалежно від його об'єктивного уявлення й покинув таким чином так об'єктивно, як суб'єктивно ґрунт релігійного малярства, щоб створити для себе персональний засіб вислову. За наших днів різниця настільки велика, що праці видатних малярів зрозумілі лише малюсінській групі, що складається тільки з фахових малярів та знавців, що цікавляться сучасним малярством, головним чином, з міркувань теоретичної естетики“.

„Сучасний маляр, в протилежність готичному малярові, майже не має контакту із своїм народом. Він не бере свого надхнення з суспільства, як в готичну епоху. Його не несе „віра цілого народу в Христа“, але, не черпаючи більше інстинктивно з колективної психології, він ізольований від народу, відірваний від ґрунту й шукає собі якогось народу. У видатних малярів сучасності не менше, як у малярів минулого, серйозності й завзятості в творчій роботі та в їх дискусіях; їх робота конечна, як матеріалізація особистого призначення. Але постає питання, чи малярство, як фактор вислову, має ще рацію для громадськості? Чи малярство є ще засобом зв'язку та вислову, яким воно було колись для громадянства, або чи не замінено малярство новим способом вислову іконографічної творчості, яким має бути живий (рухливий) образ?“

„Раніш, ніж працювати над грою відображених кольорів, я займався способами уявлення фільму. Імпульс до цього дало мені те величезне враження, що

тріюмфуюче, ультрамаринової складної форми, застає Вас розбитим... Підчас антракту ніхто не виходить. Знесилені й мовчазні люди скося поглядають один на одного.

Програма повідомляє далі: „Танок в М“. На цей раз — білий екран у темній залі. Геометрична та ціклопічна істота б'ється на ньому в сіркопованому танку, роздвоюється в різно офарблених тінях, що переплітаються і породжують інші геометричні фігури з власним життям. Величезний сміх захоплює Вас...

І Ви виходите, почувавши наперед, що може стати кінографія кольорів.

Одне слово про технічну реалізацію цих ігор: вона дуже проста і ще примітивна. Екран з полотна, шматки вирізаного

зробив на мене перший фільм, який ачив. Це було в Мюнхені в 1912 році. Сюжет був препоганий і я був до нього байдужий, але вирішила справу сила повільних та швидких рухів, сила кількості світла, що швидко змінювала один одного в темній залі, загалом — трансформація інтенсивності, що йшла від блискучого білого до найнепрозорішого чорного. Скільки це було нових засобів вислову. Натурально: найелементарніші принципи кіно — рух у часі за ритмом — не було взято з більшою повагою в цьому фільмі, як в більшості сучасних фільмів. Музичний супровід зробив також велике враження на мене. Хоч і грали, як звичайно, що попало, зовсім незалежно від живого образу, я помітив, що чогось важливого бракувало, коли припинялася музика. Інші глядачі хвилювалися, а в мене погане почуття зростало так, що неможливо було витримати! Воно зникало тільки тоді, коли поновлялася музика. Я так пояснив це спостереження: Розвиток руху в часі точніше зрозуміти через акустичний розподіл, як через оптичний. Але, коли просторову уяву викликає реальний рух, додаткові музичні заходи зроблять зрозумілішим ритм, що розвивається в часі“.

„Правильне тіктання годинника дає швидше й точніше почування часу, як оптичне явище, ізольоване від будь-якого звуку — малої стрілки, що правильно крутиться. Це спостереження, як також і інші (напр., асиміляція монотонних звуків дзвонів з елементами часу), показують точність поданої теореми“.

„На всяк випадок, щоб задовольнити цю життєву потребу, ми написали просту ритмічну музику, що інтимно в'яжеться з ритмом гри кольорів“.

„Елементи конструкції форм такі: кольорова рухлива точка, лінія та площина. Кожний з цих елементів рухається у всіх напрямках всіма швидкостями. Він може зростати й зменшуватися, світлішати або темнішати, набувати ясних контурів або змазаних, міняти колір, складати комбінації з іншими кольоровими формами, звідки постає оптична мішанина. Можна виводити один елемент з одного, переходити від точки до лінії й до площини“.

„Діафрагмуючи джерела світла й вставляючи реостати, можливо проектувати фігури, складні формою та кольорами з напливом в той час, як інші зникають теж напливом. Можна також будувати й несподівано знищувати частини композиції за допомогою комутаторів“.

„Ці прості спроби дозволять багато варіацій і ми пробуємо з цілковитим знанням досягти суворой гри кольорів, аналогічної до фуги, кожний шматок якої буде збудований на визначену формами та кольорами тему“.

Коли навіть Луї Гіршфельд - Як говорить тут тільки як маляр, все ж я гадаю, що ми можемо прийняти його після такої декларації, як одного з кращих потенційальних фільмарів, творців фільму.

ІНТЕЛІГЕНТ

ЛЕВОН ЛАЙН

Екранізований роман
(Закінчення)

Дівчина повертається з коробкою цукерок. З веселим виглядом влаштовується зручненько поруч Інтелігента. Вибирає собі цукерку і кокетливо частує Інтелігента. Інтелігент махнув рукою. Усмішка, просякнена гірким, але мужнім стражданням. Знизав плечима (що там, мовляв, розказувати — нецікаво, видно) ... Дівчина протестує, кокетує, ласкавиться, робить обличчя маленької дівчинки.

Інтелігент знову поступається. Знов починає говорити.

Це — вимога гри.

Знову пливуть діаграми, графіки, таблиці.

Дівчина зібралася вся докупки, як кошеня, влаштувалася дуже зручно, поклала голову на плече Інтелігентові. Коробка з цукерками в неї на колінях. Інтелігент ораторує, обурюючись, жаліючись, просякнений відчуттями невизнаного генія. Дівчина час од часу скоса поглядає на нього, обережно вибирає цукерку за цукеркою й кладе їх у рот. Вигляд у неї цілком спокійний — влаштувалась... Інтелігент її обличчя не може бачити, і тому вона цілком перестала слухати і обмежилась цукерками.

Раптом обоє глянули на двері: Інтелігент — з надзвичайно незадоволеною фізіономією, а дівчина — з виразною радістю. Вона відсунулась від Інтелігента, спустила ноги з канапки.

Входить типовий «молодой человек». Одягнений з претензією на шик. Фатуватий, самовпевнений, підкреслено — спиртний. Очевидно з першою візитом: коротко оглядає кімнату. В руках — квіти, які він з розв'язною граціозністю передає дівчині.

Дівчина схопилася, гостинно вітається, бере квіти, задоволено дякує. «Молодой человек» вклоняється ще розв'язніше.

Інтелігент сидить похмурий, ображений всім виглядом нового гостя, кожним словом і жестом дівчини.

Це дуже звичайний випадок в людській трагічній практиці. Ви пропонуєте тканину прекрасного благородного малюнку і раптом шматок бездарно розмальованого маркізету притягає увагу вашої покупщиці. Я знав прикажчиків мануфактурних магазинів, які щиро страждали в таких випадках. Бо непременно відчувати призи́рство до покупця, а особливо коли це жінка...

Курча, як його не підкидай угору, не хоче летіти орлом. Це закономірно, звичайно, але не завжди втішно... Взагалі мушу сказати одверто, — ця гра завжди кінчається програшем...

Дівчина знайомить гостей. «Молодой человек» — люб'язний з відтінком фамільярності. Інтелігент — чопорний.

Дівчина сіла знову на канапку, «молодой человек» — на стілець біля канапки. Розмова. Інтелігент у ній участі не бере. «Молодой человек» шикарно залицяється до дівчини, не звертаючи жодної уваги на Інтелігента. Дівчина задоволена, весела, всміхається, бокетує.

Інтелігент сидить мовчки, витягнувшись, з кам'яним лицем.

«Молодой человек» розповідає про щось дуже веселе. Дівчина весело сміється.

Інтелігент похмуро підводиться. Витримано, по-світському вклоняється. Дівчина простодушна - стурбована, щиро незадоволена. «Молодой человек» встав, чекає. Інтелігент категорично відхиляє прохання дівчини. Дуже ввічливо прощається з «молодым человеком». Виходить. Дівчина йде за ним.

«Молодой человек» сів, зробив задоволене обличчя, підморгнув сам собі. Я точно не знаю, звичайно, бо дуже мало знайомий з цим «молодым человеком», але гадаю, що він не має на увазі гратися в курча. Він належить до категорії тих людей, які добре

знають, що найбільш приємна річ, на яку здатне курча, — це бути з'їденим у засмаженому вигляді (в сухарях або о-натюрель). Особливо — коли з салатою та з молоденькими огірочками...

В передпокої напівтемно. Дівчина ласкаво голубиться до Інтелігента, дивиться на нього знизу вверх. Інтелігент мовчки, холодно, повертає вимикач. Засвітилась електрика. Дівчина відійшла. Інтелігент бере з вішалки капелюха, ще раз підкреслено-чемно вклоняється. Дівчина робить ще одну спробу вблагати його. Інтелігент відповідає дуже уразливо, показуючи рукою в бік її кімнати.

...В її кімнаті «молодой человек» регоче, як йолоп.

...Дівчина зажурена, ображена, Інтелігент ще раз вклоняється, виходить. Дівчина кілька секунд стоїть непорушно, потім підходить до дзеркала біля вішалки.

В дзеркалі дуже засмучене, ось-ось заплаче, обличчя дівчини...

ЩЕ ОДНА ХМАРКА

Дівчина з кешені пальта дістає пудреницю.

Набирає пудру, злегка вдарила пальцем по пухівці, щоб збити зайву пудру. Біла хмарка повільно сідає на долівку.

Дівчина уважно пудриться...

Екран потемнів. Пазва. Гра в курча закінчилась так, як і мусила закінчитися...

Безглузда гра, правда? Для ідіотів гра, так? — А ви дорогий читачу, твердо певні, що вмієте відрізнати курча від орла? Твердо? Даремно...

Гра в курча кінчилась. Дальші події починаються з цитати з Достоевського, а далі будуть ще цитати з інших авторів...

«НАЙГІРШЕ ЛЮДИНІ, КОЛИ ЙІ ІТИ НІКУДИ»...

Утилітаристи, вузькі люди, позбавлені фантазії, урбаністи та інші продукти XX століття можуть запитати: «а навіщо, власне, ходити»? Що їм скажеш? І говорити нічого не буду!

Цілий ряд кадрів: Інтелігент похмурий без ціли вештається вулицями. Кадри раз-у-раз темніють. Сутеніє. В останніх кадрах засвічуються вечірні вогні...

...«ДОРОГА В ЖИЗНИ ОДНА»...

Пивна середнього ґатунку. Багато відвідувачів.

Інтелігент сидить сам біля столику. Сумно п'є пиво. На столі чотири пляшки.

Циферблат стінного годинника показує 10 годин.

Музика: скрипник і піяніст. Скрипник грає щось дуже веселе, як уважати на рухи всього тіла, але обличчя його залякло в постійній тупуватій журбі і очі втупилися в одну точку.

Окремі столики. Здебільшого їх зайнято громадянами пролетарського походження. Один-два червоноармійці. Жінчини в хусточках. Різною мірою весело — залежно від кількості пляшок на столі. Окремо — солідна пара: літній гладкий дядя нетрудового вигляду, мабуть, крамар з базару,

його суха, сварлива супруга. Супруга невтомно пилить і язвить. Чоловік цілком байдуже діловито п'є пиво. На столі з півдуюжини пляшок.

Інтелігент уже розм'як. На столі теж шість пляшок. Оглядає публіку.

На певному шаблі заголення благородної душі, що його створює благословенна сила алкоголю, людина виправдує твердження Аристотеля що до свого суспільного характеру...

Мій герой — шукає людину... Не думайте, що Діоген монополізував цю професію...

...«ДОРОГА В ЖИЗНИ ОДНА»...

Музика грає. Скрипник допомагає собі всім тілом. Очі однаково безнадійно-журливі. Піяніст теж захопився зворушливістю романсу.

Серйозна проблема...

Ресторанна музика йшла власними шляхами, що ніякими революціями та війнами не визначалися жодною мірою.

Це — окремий, чарівний, автономний світ.

Не так давно розвіжували серця наших батьків віжні «хризантеми». Не так давно прекрасні душі переживали прекрасні достоевські «надриви». Із такого ґрунту вирости чудесні ароматні квіти. Квіти ХХ століття. Їх аромати — дхнуть сучасністю, дхнуть останнім днем... «Останнім криком моди»... Я сподіваюсь, що останнім...

Ви мусите пам'ятати, мої старші читачі, рафінованого творця, генія нової музики, — незабутнього автора пальців, що дхнуть ладаном. Ви мусите пам'ятати захоплення кокаїнеточками — яке ж бо вишукане, надзвичайне слово! Ви мусите знати, відчувати цей аромат спирту, кокаїну, опію і обов'язково мерця, з якого вже почала бігти сукровиця. Загострений, тонкий аромат створений мистецтвом згідно з точним соціальним замовленням витончено-культурних постійних, відвідувачів ресторанів! — А пам'ятаєте Антільські острови? Яка прекрасна, таємна, зворушлива екзотика! Геніальне передбачення смаків: наша ресторанна сучасність — це Марсель, Париж, Африка, Батавія, — це апаші, циліндри, манто, Філібери, колоніальні красуні, ножі, «лахміття серця» і «дорога в житті одна»...

— Таки, справді, одна!...

Товаришу інтелігентний читачу мій, не кажіть мені, що вам в ресторані Скрабін більш подобається, ніж «Лакміття серця»!...

Товаришу, всіх інших гатунків, читачу мій, коли ви по ресторанах не буваєте, — все ж таки не обвинувачуйте мене в тому, що говорю про дрібниці. Це не дрібниці. Мелодійний, безперервний ряд — Марсели, Філібери, танго, джаз-банди, фокстроти, чарлстони — це мелодійний музичний акомпанемент життя, $\frac{5}{6}$ культурного людства. Хто скаже, що акомпанемент поганий. Рафінована культура визначає рафінований шлунок. Рафінований шлунок вимагає рафінованих страв. Рафінований шлунок — це попсований шлунок. Він нічого, крім речей напівпережованих, перетравити не може. І вихід створило мистецтво... Не лякайтесь батавських ножів і сен-жерменських апашів, і колоніальних гетер! Суть проста, проста, як каша, — сути й зовсім немає: самі оздоби. А їх не їдять... А важкий хліб життя захований під цими оздобами, пережований дбайливим мистецтвом, — точнісінько як ніжна мати на селі пережовує шматок хліба для своєї дитини, загортає цю кашку в ганчірку, прокусює дірочку і заспокоєна йде працювати, знаючи, що дитина не вдавиться і буде сита. — Не бійтесь за рафіновані шлуки ще й тому, що вони все одно вже безнадійно попсовані... «Дорога в житті одна»...

До речі, музика й досі ще грає цю чудесну річ...

Інтелігент зажурено оперся головою на руки. Похитується в такт музиці. Встає і трохи непевними кроками йде вглиб пивної.

Музика експресивно доводить, що дорога в житті одна.

Обідрані двері. На ній невмілий напис якимось квачем: «Уборная»...

Музика грає. Музиканти надзвичайно експресивні...

Інтелігент вертається до свого столика. Біля столика зустрічається з якимось новим гостем: або біліярдний шахрай, або просто дрібний злодій. Він шукає очима вільного місця. Інтелігент зраділо пропонує йому місце біля свого столика. Садовить. Сідає сам. Енергійно стукає по столу кухлем з пивом. Сердечно розмовляє з новим другом. Раптом схаменувся, схопився, офіційно рекомендується.

За столиками навкруги настрої що-раз кращає. Кількість пляшок збільшилась... Відміни за столиком нетрудових супругів обмежилися лише кількістю пляшок.

Інтелігент виливає душу перед новим другом. П'яний і п'яно-щирий. Друг справно наливає собі й п'є. Слухає без особливої зацікавленості. Підтакує... Покликав офіціанта й дав замовлення.

Інтелігент розказує, сердечно й разюче. Пенсне труситься...

Оповідання, звичайно, не дуже послідовне... Реалістичну школу створено людьми, що не п'ють нічого, крім нарзану...

Марія Савишна... Доповідь Інтелігента... Ляльки з громадської війни... Рідна душа... «Молодой человек»... Товариш, якому відати належить... Діаграми й графіки... Напис: «Діловод»... Серветка в супі... Німецька рогатка... Знову діаграми...

Друг дбайливо п'є пиво й їсть сосиски. Не слухає, але підтакує. Наливає собі й Інтелігентові. Чаркуються. П'ють. Інтелігент повісив голову, помовчав. Підвів голову, стиснув руки на грудях, покрутив головою й гукнув на офіціанта. Виймає з гаманця карбованця, дає замовлення музиці...

Між иншим, рідкий випадок цілком конкретизованого соціального замовлення. Звертаю особливу увагу критиків та теоретиків мистецтва...

Годинник на стіні показує 12 год.

...«В лохмотьях сердце... а в этом сердце столько страсти»...

Музики грають дуже виразно.

Інтелігент виливає рештки душі. Найвищий щабель п'яної щирости. Друг його зовсім не слухає: він приємно випив, закусив, повеселішав, розглядає публіку і лише коли-не-коли підтакує...

Ряд ще більш незв'язаних уривків з попередніх кадрів, що показували всякі нещастя Інтелігента...

Власне кажучи, це теж гра в курча. Але благословенна міць алкоголю допомагає твердій вірі в справжнього орла...

Інтелігент конче розм'як, схилився на мокрий стіл. Плечі трусяться. Друг подивився на нього, пожував губами, одяг картуза, вдарив Інтелігента по плечі. Той тільки крутнув головою. Друг здвигнув плечима й пішов.

Музика грає надзвичайно виразно.

Пивна вже напівпорожня... Настрої на решті столиків теж підупав...

Між иншим — це закон. Останніми, здебільш, лишаються компанії найменш веселі.

Музика дограє останні такти.

Інтелігент гаряче плече в долоні. На обличчі страждання.

Скрипник укладає скрипку в футляр. Піаніст зачинає піаніно.

Інтелігент знову йде між столиками вглиб пивної.

Занятих столиків лишилося зовсім мало.

Інтелігент вертається до свого столика. Важко сідає. Деякий час сидить, тупо дивлячись на пляшку. Стукає офіціанта. Замовляє. Офіціант вагається: пізно. Інтелігент витягає гаманця, розплачується, дає на чай. Офіціант згоджується, приносить ще пару пива.

Це той випадок, коли говорять: «душа потребує».

Біля столика, поруч піаніна, скрипник і піаніст. Піаніст допиває пиво й збирається йти. Скрипник з безнадійно-зажуреними очима жадібно їсть сосиськи.

Інтелігент сидить непорушно, не відриваючи очей від кухля з пивом. Стінний годинник показує 1 годину.

Всі столики порожні. В повітрі непорушно стоїть холодний дим тютюну. Лямпочки вгорі розпливаються в тусклих ореолах. В глибині, за буфетом, що майже розтанув у димній імлі, постаті буфетника й офіціанта втомлено зводять розрахунок. Лямпочок декілька, горять тільки вгорі. Кожна лямпочка від кожного стола і від кожного стільця дає тінь на брудній запльованій долівці, густо засипаній недокурками. Столи мармурові, на залізних ніжках, залиті пивом. Віденські стільці стоять біля кожного столика в випадкових позиціях, як їх поставили, ідучи з пивної відвідувачі. З дальнього кутка кімнати, від піаніна до дверей пройшла темна, суха, згорблена постать скрипника з футляром під пахвою. Інтелігент, що сидів у другому кутку, важко підводиться і непевними кроками теж іде до дверей... Пивна порожня... Екран поволі темнішає...

Це визначає кінець епізоду... Одного з багатьох подібних, певна річ... Черговий епізод такий звичайний, що я навіть не знаю, навіщо, власне кажучи, режисер вмістив його в картину... Проте, всі епізоди цієї картини теж цілком звичайні...

«МУЖЧИНА, ДАЙТЕ ПАПІРОСКУ»

Інтелігента на вулиці спинає дівчина, дешево одягнена, на вигляд стомлена й голодна. Інтелігент дає цигарку, запалює сірника. Інтелігент ввічливий і фамільярно-ніжний навіть. Умовляються...

Ви бачите, що мій герой не зрікається своєї прекрасної мрії — знайти Людину. Ви бачите, що він, не маючи ліхтаря, запалив сірника і, напевне, побачив те, що потрібно. В усякім разі він роздивився, що дівчина ще дуже молода. А молодість... ну, це ж само собою ясно!...

Інтелігент виймає гаманця, лічить готівку. Очевидно — мало, бо Інтелігентові ніяково.

Дівчина спочатку висловлює призириство, потім починає лаятись. Інтелігент заховав гаманця і робить спробу вплинути на дівчину якимись-то, як видно, благородними словами і власним виглядом. Дівчина лається.

Інтелігент робить обуреене обличчя, відвертається призириливо, оглядає дівчину через плече, здвигує плечима і з виглядом як-найдостойнішим іде геть.

Дівчина вслід люто лається... Екран темніє...

Коментарії непотрібні? — Сподіваюсь, ні.

Зверніть тільки увагу на нетактовність життя, на його нечулість, взагалі — на нехудожність, ви могли б бачити разючу картину широкої й глибокої душі, що кидається з розпачу в безодню розпусти й т. ін., — брак якихось 60 коп. позбавив вас цієї яскравої сторінки...

Картина, як кожна хороша картина, має в кінці поцілунок у діафрагму...

Марія Савишна в спальні. Лежить в ліжку й читає.

Інтелігент улазить у кімнату. Намагається триматися твердо. Акуратно вішає капелюха.

Сідає на стілець біля ліжка. Деякий час мовчить, спершися в глибокій тузі головою на руку. Марія Савишна схвильовано і ніжно запитує. Інтелігент пересів на ліжко й заховав голову в неї на грудях.

Марія Савишна зворушена, гладить його по голові. Інтелігент обіймає Марію Савишну. Довгий поцілунок. Діафрагма.

КІНЕЦЬ ШОСТОЇ ЧАСТИНИ

ЕПІЛОГ

Не дивуйтесь, коли побачите зараз знайомі і навіть вже трохи забуті (бо ви їх бачили години за дві тому) обличчя й події...

Обличчя матери на подушках кидається в смертельних муках...

Це — Марія Савишна. Але вона якось чудно подібна до матери Інтелігента... Мабуть, заради режиму економії, обидві ролі грає одна актриса.

Батько після особливо дикого крику, знесилений, в розгубленому розпачі оглядає кімнату. Хоче перехреститися на порожній куток. Крик за дверима. — Батько відчайсно махнув рукою й знову забігав з кутка в кутки.

Це — мій герой. Подібність до свого батька — цілком зрозуміла... Тільки ікон у мого героя немає...

Лікар нахилився й підводиться з кліщами в руках.

І навіть лікар — точнісінько, як той. Це — вплив професії.

Інтелігент біля ліжка разом з лікарем і фельдшерницею. Второпав, врешті. Не знає — чи кинутись до дружини, чи розцілувати лікаря, чи фельдшерницю. Випроставсь, подививсь вгору і перехрестився широким хрестом.

Обличчя немовлятка, нещасного й миршавого. Гірко плаче...

Екран темніє...

Зовсім темніє... Тепер, коли ви в кіно,— ви маєте право чекати напису «Кінець»...

Картина скінчилася. Можна бути одвертим.— Річ у тому, що це — не зовсім кіно. Я ж вас просив лише уявити собі, що ви в кіно, і я не знаю навіть, чи ви моє прохання виконали.

... Коротко кажучи — це зовсім не кіно...

Хто хоче лаятись — будь ласка. Я вже встиг призвичаїтись. Річ у тому, що тепер уже всі секрети можна виказати,— що редакція того журналу, де цей роман уперше друковано, відзначається хистом ризикувати і певністю про мою довголітність. Тому, в той мент, що я пишу ці слова, перша половина роману вже видрукована й багато людей її прочитали. Критична преса похвалила (із спостереженням) і вилаяла (без застережень). Але зате я мав нагоду говорити з одним представником рафінованої західно-європейської культури, який не знав, що цей роман — мій. Всі вирази, що вжити їх дозволила рафінована західно-європейська культурність, було вжито. Здається, було вжито навіть виразів міцніших трохи...

Тільки дикун, людина абсолютно некультурна, мужик, може дійти такої безсоромности, щоб отак ганебно показувати народження, виховання, пелюшки, вбиральню і т. ин., і т. ин. Треба бути негром-ботокудом, щоб ставитись до матірнього кохання инакше, як з благоговінням (чомусь мій критик не повірив моєму захопленню у відповідних кадрах)... І таке инше, і таке инше... Антиестетична, антихудожня, антиморальна ганебна річ! Шкідлива річ!..

О! Після цього — нехай хтось спробує вилаяти мене гірше!..

Словом,— ви не в кіно... Але ось якийсь напис з'являється ще із затемнення... Дивіться.

І. Т. Д.

Цеб-то?... Нема кінця??.

Так! Кінця немає... Починайте дивитися з початку!

Вам не хочеться? Шкода... Шкода, бо доведеться. І вам, і вашим дітям, і вашим онукам...

Песимізм? — Боронь, боже! Я знаменитий оптиміст: після цього роману не скорочу собі віку, а буду ще писати.— Факти, товаришу-читач...

Моєму дорогому героєві — тисячі років. Він змінив багато, багато імен. Його останнє ім'я — зовсім недавнє і належить воно далеко не йому винятково... Він надзвичайно життєздатний і свої основні біологічні ознаки доніс цілі з п'ятьми тисячоліття аж до наших днів. Наприклад, призирство до грубої сили (й роботи), що свідчить про витончену душу... І лише зараз, в умовах форс-мажорних, він розгубивсь, втомився, збився з колії...

Може, хтось допоможе йому й надалі збиватися? — Це буде дуже прикро, звичайно, але тоді я перероблю кінець картини...

Чомусь мені хочеться розказати вам один давній випадок. Мені було років з вісімнадцять, коли я у Мережковського прочитав про «прекрасну руську інтелігенцію», «носителів заповітів великого Петра»... В ті часи я ще тільки-но, як почав носити комірець і пенсне... Твердження мені страшенно вподобалось. Але водночас чомусь мені стало трошки млясо. Я вирішив, що то мій некультурний шлунок винен... З моїм героєм я ще тільки починав знайомитись. Другий же факт — вам відомий. Бо перед очима усіх Мережковський із кількох сотнями тисяч «носителів заповітів великого Петра» винесли ці заповіді на паризькі та інші бульвари, де носять їх і досі...

Навіщо я розказав опі два факти? — Та так, про всяк випадок...

Прощайте, дорогий читачу. Я цілком щиро вас називаю дорогим, повірте мені. Адже я вас зовсім не знаю.

КІНЕЦЬ

ПРО В. АТАМАНЮКА, ПОРНОГРАФІЮ, ГРАФО- МАНІЮ, ЛІТЕРАТУРНУ СПЕКУЛЯЦІЮ Й ИН.

В № 12 київської „Літературної Газети“ вміщено таку редакційну замітку:

ВІД РЕДАКЦІЇ

Визнаючи потребу популяризувати цікавий і, безумовно, потрібний для сучасної літератури журн. «Нова Генерація», редакція «Л. Г.» збрала думки кількох київських літераторів про цей журнал і вмістила їх в № 6 «Л. Г.» під назвою: «Наша анкета про «Нову Генерацію».

Редакція «Нов. Ген.» відгукнулася на цю анкету в № 6 свого журналу, вмістивши до свого «Блок-ноту» замітку за підписом Г. Ш., де припустила на адресу одного з авторів «Нашої анкети» т. В. Атаманюка кілька неприємних лайок. Ось як починається ця замітка Г. Ш.

«Якось незрозуміла заздрість засліпила остаточно одного маленького чоловічка, який зовсім не стоїть поперек дороги «Нової Генерації» і який чомусь вирішив подати й свою убогеньку думку про наш журнал.

В. Атаманюк (колишній порнографічний поет, а зараз бездарний графоман), в № 6 «Літературної Газети» в анкеті про «Н. Г.» пише:...

Поминаємо низку інших догепів і наводимо кінець цієї замітки, що цитуючи В. Атаманюка, в дужках подає «полемічні» вислови Г. Ш.:

«Очевидно, що такий журнал («Н. Г.» — Редакція) двом-трьом людям не витягти (дійсно, таких чоловічків із спекулянтськими звичками, як ви, в нас немає. — Г. Ш.), а більше того не зустрічається... (навіщо самого себе дурити? Тим більше буде розчарування. — Г. Ш.).»

Насамперед редакція вважає за потрібне зауважити «Новій Генерації», що т. В. Атаманюк не «чомусь вирішив» подати свою думку про ваш журнал, а з спеціального запрошення редакції «Л. Г.».

Також редакцію прикро вражає ті брутальні засоби полеміки, що їх допускає редакція «Н. Г.».

Справді, коли літераторська етика Г. Ш. якось дозволяє йому взивати В. Атаманюка «колишнім порнографічним поетом» і «бездарним графоманом», то яке має право названий автор закидати йому такі обвинувачення як «чоловічок із спекулянтськими звичками»?

Редакція, вважаючи, що «Н. Г.» в своєму тоні переступила межі й найменшої, найелементарнішої поваги й чемности до своїх опонентів, цілком засуджує таку тактику «Н. Г.».

Редакція.

В інтереси мистецької програми нашого журналу не входить студіювати такі твори, як твори В. Атаманюка (він же В. Яблуненко), але коли такі „діячі“ виходять поза рямці своєї „мистецької“ кваліфікації й починають відігравати якусь „громадську“ роль в формі громадських виступів проти чи за того чи іншого громадського явища, — то своє відношення до цих виступів усякого роду діячів і „діячів“ нам також показувати треба.

Цим і пояснюється, що, відповідаючи на анкету про наш журнал, організовану „Літературною Газетою“, довелося й В. Атаманюка згадати не злим, а тихим і справедливим словом (див. замітку Г. Ш. в „Блокноті“ „НГ“ № 6).

В. Атаманюк образився. Плямується його літературна честь. Його називають графоманом, порнографістом, літспекулянтом. В. Атаманюк, талановитий поет сучасності, збирає якісь підписи, організує оборону свого чесного імені й пише протеста до Комінтерну — „авось“ там його не знають, тим більше,

що нападають же футуристи, а з футуристів ще й досі прийнято глузувати — значить, реабілітуватися можна. До його послуг київський Місцком Письменників (теж зробив якогось протеста), газета „Пролетарська Правда“, „Літературна Газета“, до його послуг санчопанси вроді Антоненка-Давидовича, С. Щупака.

Санчопанси пишуть про те, що „який же порнографічний поет з В. Атаманюка, коли про це ще ніхто не писав“ (читай статтю Гео Шкурупія в № 7 „Н. Г.“ на цю тему), а редакція „ЛітГазети“ виправдується, що В. Атаманюк не сам написав, а йому було запропоновано подати свою думку про „НГ“.

Нас дивує, коли це „ЛітГазета“ зробилась така культурна, що її починає цікавити така культурна „величина“, як В. Атаманюк. Але це справа газети. А наша справа відповісти кожному по заслугам. І відповіли.

Проти чого ж протестує „ЛітГазета“?

Редакція „ЛітГазети“ протестує проти „кількох непристойних лайок“ на адресу одного з авторів анкети. „Редакцію прикро вражає ті брутальні засоби полеміки, що їх допускає“ наша редакція.

„Непристойні лайки“ — це такі: колишній порнографічний поет і бездарний графоман. Коли це стало так, що ці означення зробилися „брутальними засобами полеміки“? Хай відповідь на це шановна редакція „ЛітГазети“.

Може, В. Атаманюк не є порнографічний поет? Але це не тільки наша думка і про це писалося на зло сучасним санчопансам, вище згаданим. І писалося критиком, авторитетним не тільки для нас, а й для вас, вусповців, шановні київські товариші.

Ось що писав Володимир Коряк на 79 стор. статті „Собача старість“ (див. збірник „Організація Жовтневої Літератури“, „Критична бібліотека“, ДВУ, 1925 р.):

... І не тільки за кордоном, є подібні елементи й на Україні. Не живуть, а доживають. Є й література, що відбиває їхні настрої. Ось, такий собі поет — Атаманюк Василь. Цілу книжку написав поезій „Чари Кохання“. У Катеринославі видав і якось помітки достукався „Р. В. Ц.“ Розкладом смердить з кожної сторінки, з кожного рядка.

Звичайно, тут немає нічого політичного. В тім то й сила, що тут саме кохання: аж чадить. Не поезія, а просто — клініка. Протокольна реєстрація полових зносин. Той сам процес, що й у закордонній студентській еміграції. Хвиля розкладового трійзілля летиться в українську літературу. Знову на порядок денний хтось настирливо випинає „проблему пола“, хтось мусирує її.

Дівчино, у тебе радощі, смішки,
Радощі, смішки, груди - орішки,
Дай мені радощи
Тії хоч трішки!..

і так далі і до того подібне і вже зовсім неподібне нінащо — аж 71 сторінка: і вчора й сьогодні й завтра і нудно й тоскно й тошно, а зовсім не молодю, свіжо й весело. Якийсь зовсім гнилозубий цей еротизм і не викликає нічого, крім огиди. Хіба для продажу з-під поли „на Благбазі“.

Ми взяли собі за труд лише підкреслити деякі місця, а так усе списали з книги без усяких змін.

Ми назвали В. Атаманюка „порнографічним поетом і бездарним (є й обдаровані) графоманом“, а В. Коряк дав цьому справедливе обґрунтування.

Чого ж бунтує В. Атаманюк? Чого він хоче? Щоб ми його назвали інакше? Цього не буде.

Вас дивує, що ми В. Атаманюка назвали „чоловічком із спекулянтськими звичками“? Дуже шкода, бо ви тоді не прочитали значить його „думку“ про

„НГ“ перед тим, як її надрукувати. В. Атаманюкові відомо, що наш журнал утримується великою кількістю співробітників, далеко не меншою, ніж перший — краший літературний український журнал і що саме з боку „витагання“ журналу у нас стоїть найлегше справа (це видно хоч би з того, що „НГ“ виходить легко й регулярно) — а чи відноситься до літературної думки Атаманюкова „думка“ про наш журнал, яка читається буквально так: „такий журнал двом-трьом людям не витягти“ — чи ви для цього „спеціально запрошували“ цього розумного чоловічка? Дуже жаль. І не коректор тут винен — це цілком у „творчий“ владі громадян атаманюків, смердякових сьогоднішнього дня.

Ми гадаємо, що досить про В. Атаманюка. Їм таке листування, як дощ для грибів.

Редакція

БЮЛЕТЕНЬ НОВОГО МИСТЕЦТВА

„НОВЫЙ ЛЕФ“

Вийшли друком № 5, 6, 7 журналу «Новый Леф».

Зміст: № 5 О. М. Брік — «Разгром Фадеева», В. Шкловський — «Война и Мир» Л. Толстого, Н. Асеев — «Спор с путеводителем», С. Третьяков — «Чем живо кино», П. Незнамов — «Мимо газеты», С. Третьяков — «Перегибайте палку!», Л. Кассиль — «Из книги Кондуит», В. Тренін — «Почтовый ящик Лефа», С. Т. — Настоящее «Настоящее».

№ 6. С. Третьяков — «Что произошло в пролетлитературе», Б. Кушнер — «Ливень», В. Маяковский — «Письмо Равича к Равичу», П. Незнамов — «Драдедамовый быт», «Записная книжка Лефа», Т. Гриц — «По поводу профессора В. Ф. Перверзева», Т. Г. — «Трибуна и кулуары», А. Родченко — Письмо в редакцию. Фото: А. Родченко, І. Кравец і Гафіз.

№ 7. — О. Брік — «Симуляция невменяемости», Б. Кушнер — «Стенной Текстиль», Н. Чужак — «Опыт учебы на классике», С. Третьяков — «Казнь», В. Перцов — «Марксизм(ы) в литературоведении», В. Тренін «Журналисты XVIII века», «Записная книжка Лефа», Л. Волков-Ланніт — „За объективность объектива“, С. Третьяков — «Живой «живой» человек», П. Незнамов — «Обреченная литература. Фото: А. Родченко.

АРХИТЕКТУРНЕ ЖИТТЯ ОДЕСЬКОГО ПОЛІТЕХНІКУМА ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЕЦТВ

Одеський Політехн. Образотворч. Мист. виник у дні Жовтневої революції і за час свого існування пережив багато змін у навчальному плані.

Будучи в 1918 р. Вищою художньою школою, в 1920 р. Вільними Державн. художн. майстернями і врешті в 1921 р. Вищ. Держ. худ. виробничими майстернями і Академією Образотворчих Мистецтв, він не мав ні в одному з усіх цих видів досить чіткої програми навчального плану і плану робіт з мистецтва.

Починаючи з 1922 — 23 навч. року життя в ВУЗ'і починає налагоджуватись, але робота в архітектурних майстернях пробувала в плані старих архітектурних форм. Потяг найбільш передової частини студентства працювати в ногу з новими архітектурними напрямками не дав у перший час гарних наслідків за відсутністю достатнього керівництва.

Наприкінці 1927 р. група студентів Арх. фак-та налагодила зв'язок з арх. гуртком ВХУТЕМаса, який почав надсилати свій бюлетень, що досить яскраво ілюстрував архітектурне життя у нас і за кордоном.

Двохрічна виставка студентських робіт, організована в 1927 р., довела, що передові ідеї сучасної архітектури цілком прийнятні для студентства, і намітила чіткі шляхи для дальшої роботи.

Найактивніша частина студентства почала поволі встрявати в життя архітектурної громадськості. Спочатку вона приєдналась до АРМУ, а потім, після приїзду представника від ВХУТЕМасу й після конференції СА, взялася до організації при політехнікумі самостійного гуртка СА.

Наприкінці цього навч. року робота гуртка трохи скоротилася, але шляхи, прокладені ним, стануть за початок повнішого розгортання робіт, розпочатих у 27 — 28 навч. році.

КРИЗА В ТЕАТРІ ПІСКАТОРА

Театр Піскатора (Берлін), як повідомляє в передовій статті газета «Die literarische Welt» (15/VІ — 28 р. № 24) переживає значну матеріальну кризу. Газета пояснює цю кризу тим, що Управа театру, не врахувавши сили, в минулому сезоні, тримала два театри, і крім того пайщики театру не були в достатній мірі зацікавлені в ньому.

Як повідомляє газета в наступному сезоні справу буде поліпшено, через реорганізацію фінансово - господарчої справи. Одним з нових пайщиків до театру вступає відоме видавництво Malikverlaages, що буде до певної міри, на думку газети, запорукою поліпшення матеріального стану.

КНИЖКИ ТА ЖУРНАЛИ, ЩО НАДІЙШЛИ ДО РЕДАКЦІЇ ЖУРНАЛИ ВИДАННЯ Д. В. У. 1928 РОКУ

1. «Червоні квіти» № 10, 2. «Гарт» №№ 3, 4, 5, 6. 3. «Критика» №№ 3, 4, 5. «Плуг» № 4 — 5. 5. «Життя й революція» книжка 5, 7, 6. «Червоний шлях» № 5-6. 7. «Шлях освіти» № 4. 8. «Більшовик України» № 12. 9. «Бюлетень Д. В. У.» № 6, 7. 10. «Октябрьские виходи» № 11, 12.

ЗАКОРДОННІ ВИДАННЯ

1. «Des Sturm» № 1, 2-3. 2. «L'ukraine Nouvelle» № 1, 2. 3. «Українські Вісти» Париж № 68, 69, 70, 71.

РУСЬКІ ЖУРНАЛИ

1. «Революция и культура» № 10, 12. Москва. 2. «Русское искусство Америки». видає М. Н. Бурлюк, Нью-Йорк. 3. «Читатель и писатель» № 28. 4. «Новый Леф» № 5, 6, 7. 5. «С. А.» № 2.

ІНШІ ВИДАННЯ 1928 РОКУ

1. «Молодняк» № 5, 6. «Сільський театр» № 5, 6. 3. «Вісник червоного хреста». № 3-4-5. 4. «Зоря» Ч. 6. Дніпропетровське. 5. «Робселькор» № 2, 3. 6. М. Костомаров «Чернігівка». 7. Б. Грінченко «Твори», том 3. 8. В. Виниченко «Твори», том 19. 9. П. Петренко Марксівецька метода в літературознавстві.

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

Зміст № 9, що вийде в Серпні ц. р.: Вірші: Михайля Семенка, Чан - Жана, Ю. Дубкова, Гео Шкурупій «Футуристи в атаку на Зеленого Змія», Є. Яворовський — «Автодор» — «Пісня шофера», О. Влизько — «Реабілітація Т. Г. Шевченка» — «Заклик до громадської дисципліни», Піснячевський — «Діамант мандарина Чу - пан - чу», Г. Аполінер — Празький перехожий. Статті: Л. Френкель — «Реконструкція фарсу», К. Малевич — «Аналіз нового та образотворчого мистецтва», Герварт Вальден — «Мистецтво в Європі», Е. Теріад — «Ф. Леже», арх. Лоповок — «Ще про архітектурний ансамбль». Блокнот «Нової Генерації».

Бюлетень нового мистецтва, Відповіді читачам. Фото й репродукції.

№ 7 «Нової Генерації» за Липень мі - ць передано з друкарні до Експедиції Періодсектору ДВУ — 27 Червня, надіслано передплатникам та крамницям для роздрібного продажу 28 — 29 Червня.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: ХАРКІВ, СЕРГІЙВ-
СЬКА ПЛОЩА, МОСКОВСЬКІ РЯДИ, 11,
ПЕРІОДСЕКТОР ДВУ, ТЕЛ. № 8-05.
ПРИЙОМ У СПРАВАХ РЕДАКЦІЇ
— ЩО - ДНЯ З 12 ДО 14 ГОДИН —

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР
МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ
1928 Р. НА ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ЛІВОЇ ФОРМАЦІЇ
МИСТЕЦТВ ЗА РЕДАКЦІЄЮ МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

У ЖУРНАЛІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

ХАРКІВ: Голубенко Д., Гранка Свир., Гаско М.,
Єрмілов В., Касьянов О., Корж Ол., Ло-
повок Л., архитек., Малоземов Ів., арх.,
Мар'ямов О., Мельник С., Недоля Л., Пет-
рицький А., Семенко Михайль, Скрипник
Леонід, Сотник Дан, Стріха Едвард,
Холостенко М., Щербак М., Штейн-
берг Я., арх., Яворовський Євген, Яновиць-
кий Г., арх.

КИЇВ: Бузько Д., Влизько О., Драгоманов С.,
Дубков Ю., Палійчук Ю., Скуба М., Френ-
кель Л., Шкурупій Гео.

ОДЕСА: Бучма Б., Голованівський С., Пере-
гуда О., Терещенко М.

МОСКВА: Асеев Н., Брік О., Ган О., Ейзен-
штейн С., Кирсанов С., Маяковський В.,
Незнамов, Перцов В., Родченко А., Тат-
лін, Третьяков С., Чужак Н., Чужий А.,
Шкловський В.

ЛЕНІНГРАД: Арєнс Л., Малевич К., Матю-
шин М., Петніков Г.

СЕВАСТОПІЛЬ: Вер Віктор.

ПАРИЖ: Прамполіні Генріх, Деслав Євген.

БЕРЛІН: Вальден Герварт та ин.

ЖУРНАЛ ВИХОДИТЬ РЕГУЛЯРНО
НА ПОЧАТКУ КОЖНОГО МІСЯЦЯ.

ЦІНА ЖУРНАЛУ НА 6 МІС. З КРБ. 75 К.
О К Р Е М Е Ч И С Л О — 7 5 К О П.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЮТЬ:
СЕКТОР ПЕРІОДВИДАНЬ ДВУ. УПОВ-
НОВАЖЕНІ ПЕРІОДСЕКТОРУ СКРІЗЬ
ПО УКРАЇНІ, ФІЛІЇ ДВУ, ПОЧТОВІ КОН-
ТОРИ І Т. П.